TUNTURILATU

LAPINKÄVIJÄIN LEHTI • JULKAISIJA TUNTURILATU RY • N:o 1/1985

PUHEENJOHTAJAN TÄHDENVÄLEJÄ

Kulunut talvi on tarjonnut tuimia pakkasia ja "susimaisia" kelejä, sokeripalakin on nautittu ja näin epätavallisin eväin odotellaan kevään lapinmatkaa. Talvi ei kuitenkaan ole kulunut hukkaan. Tunturiladun johtokunta on asettanut neljä toimikuntaa valmistelemaan tulevan merkkivuotemme ohjelmaa. Yrjö Suuniitun johdolla valmistellaan kevään aikana juhlavuoden kokonaisohjelmaa. Raimo Niklander on saanut vastuulleen palkitsemiset ja viralliset seremoniat, Uolevi Mätön vetämä kokenut porukka vastaa juhlajulkaisun suunnittelusta ja yhdessä Vappu Hietalan ja Stuorra-Ykin kanssa pohdimme juhlavuoden taloudellista toteutumista. Näin, vaikka huolitammekin alkaneen vuoden normaalit kuviot entiseen tapaan, katseet kohdistuvat jo seuraavaan kauteen.

☆

Viime syyskokouksessa mukana olleet muistanevat, että esitin huolestumiseni silloisesta taloudellisesta tilanteestamme. Olimme hankkineet merkkejä ja standaareja, Kiisan saunaan oli kulunut suunniteltua enemmän rahaa ja muutkin kulut olivat kohonneina kasautuneet niin, että olimme joutumassa tilapäisiin maksuvaikeuksiin. Loppujen lopuksi huoleni oli aiheeton. Saimme kiitettävästi lahjoituksia Kiisan saunaan – kiitokset kaikille ja Vuokolle ja Heikille erityisesti – ja pienin järjestelyin elämme jo uutta vuotta huolettomin mielin.

☆

Vongoivan kota tullaan kunnostamaan ensi kesäkuun alkupuolella. Tunturilatuhan oli ilmoittautunut homman hoitajaksi, mutta jostain syystä asia onkin annettu ja sovittu Retkeilyn Tuen suoritettavaksi, joten tässä on valitettavasti **peruutettava** tunturilatulaisille osoitettu kutsu kodankunnostustalkoisiin. Olen kuitenkin luvannut kodan alkuperäisenä rakentajana tiedot ja ohjeet kunnostajien käytettäväksi. Sensijaan tunturikerho Kolbman talkoilla tapahtuva Sudenpesän rakentaminen alkuperäiseen paikkaansa toteutuu suunnitelmien mukaisesti.

☆

Juhlavuottamme pohjustava Tunturiladun Eräretkenvetäjäkoulutus järjestetään viikolla 38 Susi-Talaksella. Tunturikerhothan ovat talven aikana järjestäneet omia koulutustilaisuuksiaan ja Tsarmin maisemissa on tarkoitus kehittää erätaitoja edelleen. Eräs juhlavuoden tavoitteistammehan on kurssin kouluttaminen vetäjävoimin tarjota tunturilatulaisille mahdollisuus osallistua eräretkiin. Yrjö Suuniittu tulee vetämään tilaisuuden. Toivottavasti saamme tästäkin toimintamuodosta yhteistyötä ja tunturihenkeä kohottavan perinteen.

☆

Tulevaa juhlavuottamme ja se
maa on alettu suunnitella myö
rikerhotasolla. Olen ilokseni
erittäin kovasta suunnitelmast
vonkin, että Tunturiladun yh
suuksien lisäksi myös kerhot j
rilatulaisryhmät järjestäisivät
tempauksiaan ja näin yhteisto
teuttaisimme mittavan toimin
sen. Juhlavuosi lähestyy nopea
tia, joten tuumasta toimeen ja
taa tuumimaan.

☆

Kuluva Kalevalan juhlavuosi on ainakin minua muistuttanut suomalaisen ihmisen ja luonnon läheisistä siteistä. Erähenkisyys on meissä luontaista ja syntyperäistä. Nauttikaamme keväisistä hangista ja ladun hiihtämisestä.

Antero Tarvainen

AJATUKSIA RINKASTA JA SEN PAKKAAMISESTA

"Kuljemme kapean, mutta syvän kurun pohjaa. Pieni puro virtaa solisten vastaamme. Taivaalla kiitää synkkiä pilviä kovan tuulen ajelemina, mutta täällä kurussa olemme suojassa. Tuokion kuluttua kiipeämme kurun pohjukasta ylös tunturiselänteelle. Siellä tarttuu voimakas tuuli kookkaisiin rinkkoihimme. On otettava tanakka haara-asento pysyäkseen pystyssä. Jo hetken aikaa aistimamme kohina voimistuu nopeasti. Ensin tulee yksinäinen, raskas pisara – sitten useampia ja hetkessä valuu kaatosade niskaamme. Toverini kallistaa rinkkaansa sivulle, tarttuu sen yläkaareen toisen käden hapuillessa rinkan sivutaskun läppää. Tasku aukeaa ja sieltä solahtaa esiin vihreä sadeviitta. Kahden käden heilautus – ja viitta peittää miehen ja rinkan alleen.

Silloin vasta havahdun huomaamaan, että sade kastelee...! Mihin minä sadevarusteeni paninkaan? Vipuan rinkan alas ja kumarrun kopeloimaan yläpussia: vaatepussi, muonapussi, purkkeja – ei täällä. Tuulen riuhtoma läppä alas ja alaosa auki – sinnehän minä sen aamulla laitoinkin."

HIUKAN RAKENTEESTA

Ylläolevaan – monien vuosien takaiseen tuokiokuvaan palautuvat ajatukseni melkein joka kerran, kun pakkaan rinkkaani. Pohdiskelen hyvän rinkan ominaisuuksia ja tulen aina samaan lopputulokseen. Rinkan on hyvien rakenteellisten ominaisuuksiensa lisäksi oltava helppo pakata ja purkaa. Se on kaikilta osiltaan mitoitettava tilatarpeen mukaan. Pääpussin tulisi olla kaksiosainen – sekä ylä- että alapussin reilusti aukeavia. Varsinkin alaosan aukeaminen (siis pakattavuus) on melkein kaikkien rinkkojen heikko kohta. Kulmittain olevat vetoketjut mahdollistavat alapussin tehokkaan käytön.

Sivutaskuja on oltava neljä – vähintään 1/2-litran termospullon vetäviä. Lisäksi on yläosan selkäpuolella oltava tasku ja mahd. vielä läpässä alapuolella. Kun yläosan keskellä oleva tasku on vetoketjulla suljettavissa, voi siinä retken aikana säilyttää esim. rahapussia ja muita tärkeitä papereita. Sivutaskujen suissa eivät ns. lumilukot ole tarpeellisia. Läheskään aina ei talviseräretkelläkään tuiskuta lunta, kesäretkestä puhumattakaan. Sitä paitsi – muotoon ommellut taskujen läpät sulkevat hyvin niiden suut. Lumilukot vain haittaavat taskujen pakkaamista. Pienen "rihkaman" sijoittaminen esim. minigrip-pusseihin estää niiden putoamisen, vaikka rinkka kuljetuksen aikana joutuisi ylösalaisin.

Rinkan vakiovarusteisiin kuuluisi kantovyön lisäksi myös rinkan kankaasta (tai vast.) tehty vesitiivis makuupussin suojapussi.

AJATUKSIA PAKKAAMISESTA

Kokemuksen myötä omaksuu jokainen rinkankantaja tavan pakata rinkkansa niin, että saa sieltä tavarat helposti esille. Oman rinkkani toisen yläsivutaskun täyttää sadevarusteet ja toisen ensiaputarpeet. Toisessa alataskussa on myrskykeittimen polttoainepullo ja toisessa hieman sekalaisempi valikoima: korjaus- ja paikkaustarvikkeet ja -välineet, köysi tai ainakin tukevaa narua ym. Alun tuokiokuvan kaltainen tilanne toistuu joskus useastikin retken aikana, joten sadevarusteiden (viitta ja lahkeet) tulee olla helposti saatavilla. Ensiaputarpeiden on tarvittaessa myöskin oltava nopeasti käsillä, siksi sivutaskut rinkassani onkin varattu niille. Pimeällä liikkuessani laitan otsalampun virtalähteen toisen yläsivutaskun suulle. Sieltä siihen kiinnitetty johto yltää hyvin otsalla olevaan lamppuun eikä häiritse toimintaa. Polttoainepullon sijoittumiseen myöskin sivutaskuun on muitakin syitä kuin helppo esille saatavuus. Korjaustarpeiden käyttämiseen retken aikana tarvitaan aina aikaa. Siksi ne voisikin sijoittaa vaikka rinkan pohjalle. Jollakin tavalla on kuitenkin ikävä korjaustyö helpompi aloittaa, kun tarvikkeet ovat kätevästi esillä. Taskujen ja pääpussin väliseen tunneliin sijoittuvat telttasalko ja retkikirves.

Mitä sitten rinkan alapussiin? Varsinkin kesällä, jolloin rinkan painopiste saa olla suht. korkealla (ja tietysti lähellä selkää), voi alapussiin sijoittaa tilaa vievät varusteet. Rinkkani alaosasta löytyvät: laavukangas (Erä-Toveri), myrskykeitin, telttapussi, leirissä käytettävät kumitossut sekä kangaspussissa ruokailuvälineet. Tauon aikana saa kevyet tossut ja keittimen helposti esille tarvitsematta avata koko rinkkaa. Näitä päivätaukoja ajatellen sijoitankin usein kahvipurkin ja voileivät joko alapussiin tai sivutaskujen suihin.

Rinkan yläpussin alimmaiseksi tulevat muonatavarat pariin kangaspussiin sekä muovitölkkeihin pakattuina. Niiden päälle laitan varavaatteet muovipussissa sekä mahd. vielä jotakin muuta. Kaikkein ylimpänä – rinkan läpän päälle ja yläkaareen kiinnitettynä – on makuupussi vedenpitävässä suojapussissa joko yhdessä alustan kanssa tai molemmat erikseen. Solumuovinen makuualustahan ei ime vettä, joten se ei välttämättä tarvitse suojapussia. Makuupussin sijoituksesta johtuen ei rinkan läpän tarvitse olla kovin pitkä. Riittää, kun se muotoon ommeltuna sulkee hyvin rinkan suun. Tietysti tällöin olisi hyvä, jos rinkan vetoketjut olisi suojattu "räystäillä".

Tässä hahmoteltu rinkka muiden hyvien ominaisuuksiensa (kevyt, kestävä, hyvät kanto-ominaisuudet ym) lisäksi, kokemuksen tuomalla tiedolla ja taidolla pakattuna, on minulle mieluinen ja sen kanssa on ilo tulla sinuiksi.

Stuorra-Ykä

Näkemiin Lappi!

Näkemiin Lappi ja tunturimaa
näkemiin kiveliöt ja kairat
purosi solina ja aapa tuo.

Näkemiin taivaasi sini
ja kelosi hohto
näkemiin paljakka, rakka ja
outamaa.

Näkemiin lompolot ja
hetteesi välke,
- kontion jälki ja riekot nuo.

Näkemiin selkosten yötön yö
nuotion lämpö ja
pirttisi hämy.

Kaikesta kiitän ja kättä lyön
keskelle lähden mä arjen
ja työn.
—Vain Sinulle Lappi
sykkii minun syön.

Kirvaspäällä 12-6-78.
Voitto Penttinen

TUNTURI-LATU r.y.

●JOHTOKUNTA

puheenjohtaja
Antero Tarvainen, puh. 90-898791
varapuheenjohtaja
Yrjö Suuniittu

jäsenet: Anna-Liisa Hietala, Pertti Holopainen, Pekka Huttunen, Antti Karlin, Uolevi Mättö, Alpo Mäntynen, Raimo Niklander
sihteeri: Anja Huhtala Laajakoskentie, 48720 Kymi, puh. t. 952-63100, k. 81354
rahastonhoitaja: Anneli Peltonen Karhusuontie 90 G 23 00780 Hki 78 puh. 90-356432 (iltaisin)
jäsenkortistonhoitaja: Eva Jägerskiöld Mannerheimintie 44 A 16 00260 Helsinki 26, puh. 90-442917
kirjanpitäjä: Vappu Hietala Kylätie 2 A 15 00300 Helsinki 30, puh. k. 90-573745
kuva-arkistonhoitaja, Erkki J. Tolvanen Tapolanrinne 10 01760 Vantaa 76, puh. 90-897656
postilähetykset ja juoksevat raha-asiat: Elvi Zveygberg, Suomen Ladun toimisto Fabianinkatu 7 00130 Helsinki 13 puh. 90-170101
TL:n tilit: jäsenmaksutili SYP Katajanokka 206621-20620, muut maksut SYP Katajanokka 206620-67085, tai postisiirtotili 135 33-1

●JÄSENLEHTI

Tunturilatu, vastaava toimittaja: Antero Tarvainen
toimitussihteeri: Uolevi Mättö Erkylänkatu 21 as 4 05820 Hyvinkää 2, puh. 914-28901 (iltaisin)
lehtitoimikunta: Pauli Hakulinen, Anja Pajunen

●KIINTEISTÖT

Susikyrö — Enontekiö
Susi-Talas — Inari
Susi-Kiisa — Utsjoki
Kärrikaltio — Inkoo (Kavtsin hallinnassa)
Rakennuspäällikkö: Pekka Huttunen Joukontie 27 76150 Pieksämäki 15, puh. 958-11247

●SUSIVALIOKUNTA

puheenjohtaja: Raimo Niklander
jäsenet: Anja Huhtala, Reino Kärkkäinen, Kauno Laine, Väinö Martikainen, sihteeri Sirkka Seliste

●TUNTURIKERHOT

OKTA (1) Kajaani
puheenjohtaja Raimo Pahkala, sihteeri Anja Mustonen, Erätie 20 A, 87200 Kajaani 20, puh. k. 986-27946
KUOKTE (2) Hyvinkää
puheenjohtaja Markku Salminen, sihteeri Anja Pajunen Erkylänkatu 21, 05820 Hyvinkää 2, puh. 914-28 901.
KOLBMA (3) Tampere
puheenjohtaja Väinö Martikainen, sihteeri Raili Pöllänen Unholankatu 4 F 25, 33800 Tampere 80, puh. 931-652822
NJEALLJE (4)
Pieksämäki – Mikkeli – Varkaus
Puheenjohtaja Pekka Huttunen, sihteeri Eila Hämäläinen Jääkärinkatu 1, 50100 Mikkeli, puh. 955-367 552.
VIHTTA (5) Vaasa
puheenjohtaja Pirkko Westergård, sihteeri Seija Nykänen Pietarsaarenkatu 10 B 10, 65350 Vaasa 35, puh. k. 961-152941
KUHTTA (6) Helsinki — Vartiokylä
puheenjohtaja Jyrki Aarnio, sihteeri Kaarina Hakkarainen Kastelholmantie 1, 00900 Helsinki 90, puh. 90-339147
TSIETSA (7) Iisalmi
puheenjohtaja Pentti Vainio, sihteeri Anja Snellman Ilvolankatu 19 A, 74100 Iisalmi, puh.
KAVTSI (8) Helsinki
puheenjohtaja Kyösti Lamminjoki, sihteeri Marita Maula Ylipalontie 1 D, 00670 Helsinki 67, puh. 90-743 246.
OVTSI (8) Jyväskylä
puheenjohtaja Anna-Liisa Hietala, sihteeri Ritva Loimio Puistotori 6 A 16, 40100 Jyväskylä 10
LOGI (10) Turku
puheenjohtaja Kalevi Kanerva, sihteeri Maija Mäkinen, Pl 603, 20101 Turku 10, puh. 921-373535

TUNTURIKERHOJEN

OKTAN KUULUMISIA

Heräteltiin unestansa
OKTAA alta havujensa.
Heräs, nosti kuonoansa,
haistoi tuulta pohjoisesta.
Lapin tuuli viime kevään
raotti silmän ensi terää.
Susitalas Huttus Pekka,
"Nutukkaiset" matkallansa
nosti luomen raolleen.
Vieri viikot, kului kuutkin,
syyskuun vieras Kajaanissa
Suuniitun Yrjö Tampereelta
Tunturikerho tarinoissa
Reinon oli kutsumana.
Raottuiko toinen luomi,
epäilystä toinen puoli.
Aloitellaan toimintata
yhdyshenkilö asemista.
Tämän vuoden diailta
tammikuun oli pakkasilla.
Ystäviä tunturin
mahtui tupaan tusinan.
Hiihdot tämän kevättalven:
Lappiin pari pientä ryhmää.
Losovaaran maisemat,
ovat hiihto kohteena.
Kämppä vaaran majapaikka,
lumitykky vaaramailla
painaa kuuset kumaraan,
auringossa hohtavat.
Ladun kanssa yhteisvoimin
järjestellään hiihdot toiset.
Kiitos kerhot etelän
korteista ja muistannoista,
tukena on toimintaan
omaa paikkaa etsiessä.

Anja M

NJEALLJE:n kuulumisia

Tarkkasilmäinen lukija on huomannut jotain outoa kerhomme nimessä. Tätä uutta, outoa mekin olemme syyskokouksesta lähtien totutelleet kielillämme lausumaan. On ollut monenlaista kiännöstä ja viännöstä, kun uutta nimeä opetellaan. Tärkeintä tässä ei liene oikeinlausuminen, vaan oikeinkirjoitus. Tuolla pohjoisessa olivat entistä kerhomme nimeä ihmetelleet, se kun ei ollutkaan enempää saamen – kuin suomenkaan kieltä. Olihan tunturiladun johtokuntakin kehoitellut tarkistamaan kerhojen nimien oikeakielisyyttä. Vielä vuosi sitten olimme sitä mieltä, että entinen Njellä kelpaa. Nyt olemme päätyneet nimen uudistukseen viisitoista vuotisen toiminnan kunniaksi.

Pakkasen kourissa vietimme talvipäiviä Susiniemessä, jonne oli n. 70 uskaliasta saapunut. Tulivat siitä huolimatta vaikka viime Tunturilatu lehden kutsun mukaan meillä olisi ensin ollut talvipäivät ja senjälkeen olisi ilmoittautuminen päiville helmikuun loppupuolelle mennessä. No, meiltähän tämä käy..... On mukavaa todeta tunturilatulaisten olevan suvaitsevaista joukkoa, kommelluksienkin sattuessa.

Tämänlaatuisia päiviä järjestelevät joutuvat pohtimaan, miten suunnitella ohjelma josta kaikki saisivat jotakin. Joku haluaa paljon toimintaa, toinen aikaa yhdessäololle. Ihmisten juttuja kuunnellessa sai sen käsityksen, että joillakin ihmisillä on kova kiire ja tehokas ajankäyttö tärkeintä kerhojenkin yhteisissä kokoontumisissa. Meidän kerhomme ei ole koskaan tässä asiassa päässyt kunnostautumaan, emme nytkään.

Olen joskus aikaisemminkin ajatellut, että on suuri rikkaus kun me olemme erilaisia ihmisinä, kerhoina. Näilläkin päivillä totesin oppineeni jotain uutta, tavatessani eripuolilta Suomea saapuneita tunturilatulaisia. Pakkasesta huolimatta tuntui kuin olisi käynyt 'lämmin henkäys talvisäässä.' Kiitos Teille kun tulitte. **Eila**

Kolbman kuulumiset

Tämä talvi tullaan muistamaan näilläkin main kovana pakkastalvena. Tätä kirjoittaessani näyttää jo helpottavan. Retkeilyvuoden avaus tapahtui jälleen perinteisellä Siikanevan hiihtovaelluksella 8.–10.2. Kallenautiosta Latosaaren kautta Tampereelle.

Koska emme asettaneet tapahtumalle mitään pakkasrajaa, pääsi pakkanen putoamaan parhaimmillaan –30°C. Perjantai iltana lyhyen hiihdon jälkeen peräti 11 urhoollista vaeltajaa asettui yöpuulle tutulle paikalle Siikanevan reunalla. Paikan maahiset olivat ilmeisesti kyllästyneet edellisten vuosien kituviin nuotioihin. Nyt oli paikalla komea läjä tervaskantoja!

Yö kävi hyvin makuupussitestistä. Aamulla todettiin, että kaikkien pussi ei ollut talvilaatua. Onneksi syttyvää puuta oli saatavissa, joten jäätymisiltä säästyttiin.

Päivän hiihtoreitiksi valittiin lyhin mahdollinen, sillä lumi upotti pohjia myöten. Onneksi ei järvien kohdalla. Puolilta päivin hiihtäjien jono oli kasvanut 4 hengellä. Olivat huomanneet, että yön voi viettää kotonakin. Muutama kilometri aurattua metsäautiotietä helpotti matkan tekoa melkoisesti. Innokkaimmat pääsivät testaamaan luistelutyylin soveltuvuutta retkihiihdossa.

Päiväetapin viimeistä järveä ylittäessämme luulimme, että nyt mennään pohjia myöten. Suksien alta nimittäin kuului iloinen veden loiske. – 25°C pakkasta ja jäällä vettä!? Pienen raaputustuokion jälkeen hiihtimet olivat jälleen matkakunnossa.

Illan hämärtyessä saavuimme Latosaaren kämpälle. Viimeiset metrit olivat yhtä juhlaa, sillä huoltoporukka oli sytyttänyt tervapatoja palamaan ladun varteen.

Järvien jäällä olleen veden takia jouduimme muuttamaan seuraavan päivän reittisuunnitelmia. Tampereen sijasta hiihdimme lähimmälle linja-autopysäkille Orituvalle.

Kerhoilloissa on käsitelty Tunturiladun asioita, sekä kuultu esitelmät Lapin puvuista ja retkitekstiileistä. Vieraanamme ovat olleet Kauno Laine ja Ahti Reijonen. Tulevia aiheita ovat: Retkeilijän oikeudet ja velvollisuudet ja Valokuvaus eräretkellä.

Tulevista tapahtumista on päällimmäisenä hiihtoviikko Kiisalla 20.–27.4. Tässä toistettakoon, että Kiisan kautta kulkeville retkeilijöille löytyy kyllä yösija tämänkin viikon aikana. Myös Sudenpesän uudelleenrakennustalkoiden organisointi on hyvässä vauhdissa.

Saku

Vihttan kuulumisia

Vihdoinkin tuntuvat pakkaset hellittävän, ja hiihtokausi alkaa. Meillä täällä Vaasassa alkoi hiihtoloman vietto mitä ihanimmissa oloissa. Ei muuta kuin suksille, ja meren jäälle kasvot aurinkoon, että lähtee talven harmaus. Myöhään on tämän talven hiihdot jääneet. On yritetty suunnitella jos jonkinlaista retkeä, mutta ei ole mieli tehnyt 30°C pakkaseen. Suunnitteilla on hiihtää jo kolmannen kerran Suomenselän taivat reppuhiihtona Soinista

Ähtäriin 10.3., mutta kuinkahan moni uskaltautuu pitkälle matkalle talven vähäisen harjoittelun johdosta. Kunpa ilmat pysyisivät lämpiminä, ettei kevään Lapin hiihtoretkelle tarvitse kylmiltään lähteä.

Vihtta-kerho täytti 15 vuotta 29.1., mutta juhlatkin ovat jääneet myöhäisempään ajankohtaan. Koko vuosihan on tietenkin juhlavuosi.

Tapahtumia tuntuu viime aikoina olleen melko vähän, joten palataampa syksyyn, vaikka se jo kaukaiselta tuntuukin. Syyskuun alussa teimme kaikin puolin onnistuneen ruskaretken Saariselän maastoon. Majapaikkamme oli n. 300 m Kiilopään eräkeskuksesta nimeltään Hillamajat. Käyttöömme oli varattu kaksi rivitalohuoneistoa, jotka olivat varustetut kaikilla mukavuuksilla jopa astianpesukoneella. Ruska oli myös kaunis. Oli sekä maa- että puuruska. Kaksi päivää kävelimme lähimaastossa ja kolmantena kävimme Inarissa katsomassa Pielpajärven eräkirkkoa. Kannattaa käydä, ellei ole käynyt aikaisemmin.

Syksyllä oli ilmat kauan lämpimiä, joten pyöräilykausi kesti tavallista kauemmin. Sydänmarssiin osallistui joukko vihttalaisia. Kun kävelymatka tuntui lyhyeltä, päätettiin hakea pyörät ja pyöräillä vielä kaunis Pilvilammen maasto. Lunta alettiin odottaa, ja itsenäisyyspäivän aikaan käytiin kaamosmatkalla Lapissa. Osa Pallaksella Matkailuliiton Ensilumen leirillä laskettelemassa, osa Myllyniemessä Sieppijärven rannalla lähellä Pallastuntureita hiihtämässä. Yleensä kun täältä etelästä lähtee kaamosaikana Lappiin, sanovat sellaiset, jotka eivät siihen aikaan ole käyneet, että mitä te sinne pimeyteen lähdette. Mutta eihän siellä pimeältä tunnu. Hiihtää näkee monta tuntia. Aamulla lähdimme klo 9:n jälkeen maastoon ja palasimme n. kello 15:n aikaan majapaikalle. Lunta oli paljon ja maisemat kuin postikortissa lumisine puineen. Ei olisi uskonut, että lähes kolme kuukautta vierähtää, ennenkuin suksille seuraavan kerran pääsee. Ensin odotimme tänne lunta, mutta eipä vaan satanut. Sitten, kun tammikuun lopulla vihdoin tuli jonkinverran lumipeitettä, alkoivat pakkaset. Tuntuu kuin kaikki ihmiset ovat aivan masennuksissa ankaran talven jälkeen. Eiköhän kevät ala kuitenkin koittaa, ainakin eilen ja tänään näytti siltä, ja mielialat virkistyvät. Mikäpä on parasta virkistyslääkettä, kuin sukset jalkaan ja hangille kevätaurinkoon...

Täytyy alkaa suunnitella kevään ja kesän ohjelmaa, vähän jo syksynkin. Kesällä on aikomuksena tehdä jo perinteiseksi käynyt viikon pituinen pyöräretki johonkin Keski-Suomen maisemiin ja eiköhän vaellusretkeäkin hieman jo suunnitella, sekä syksyn ruskamatkaa. Monena vuonna on haaveiltu, että Suomenselän taival voitaisiin tehdä syksyllä patikkamatkana. Saa nähdä joko tänä vuonna toteutuu.

Syksy tuntuu olevan kaukana, mutta nyt on kevät tulossa. Pysyisipä vain tämä vähäinen lumi, että ehtisi nauttia keväästä täysin siemauksin.

Kevätterveisin
Seija

TSIETSA KUULUMISIA

Kyllä meille kuuluu ... kuuluu pakkasia.

Mutta ilmaan mahtuu, kun muistaa seurata muotimaailman sanaa: kerrospukeutuminen.

Syysretkien jälkeen kokoonnuimme marraskuussa Siilinjärvellä. Mukana oli 30 kerholaista. Pidimme kokousta. Kerhon puheenjohtajana jatkaa Pena ja kerhotoimikuntakin pysyy entisessä kokoonpanossa. Kaavailimme tulevan vuoden toimintaa ja katselimme syysretkien kuvasatoa. Tutkailimme kerhomerkkiehdotuksia ja päätimme hankkia sen Rissasen Väiskin ehdotuksen pohjalta. – Kohta olemme sitten merkillistä porukkaa.

Marras – joulukuussa oli tyttöjä taas kaamosretkillään. Railin porukka veti pulkkia aina Muorravaarakalla saakka. Tytöt kertoivat hienosta hankikannosta. Jotkut kerholaiset ajelivat Saariselän höylättyjä raiteita. Terveiset myös Susikyrön joulusta. Yllätys oli melkoinen, kun aattona todettiin, että paikalla oli 7 tsietsalaista, kuka oli tullut kaksin, kuka kolmen hengen porukassa ja joukkoon liittyi myöhemmin illalla kaksi logilaista. Ja siellä oli ihan oikea joulu – joulusauna, juhla-ateria, joululaulut, lahjat ja joulukirkko Enontekiöllä. Suntionkin ongelma tuli ratkaistuksi, kun hän sai apua kolehdin kannossa.

Tammikuun loppupuolella saimme olla viikonlopun Railin, Eskon ja Terhon koulittavina retkenohjaajakurssilla. Pakkasta oli, mutta sinnikkäästi otimme suuntaa, rakensimme purilaita ja kyhäsimme suksikelkkaa.

– Arvatkaa onnistuiko? Kurssi oli antoisa. Kiitos suuren vaivan nähneille ohjaajille. Mukava oli todeta, että kurssilaiset olivat nyt paneutuneet ennakkotehtäviinsä. Huhu kertoo, että *Ollin oppien mukaisesti on hankittu* uusia varusteita niin, että jokohan kerholaisten mielissä kytee ajatus lähteä keväthangille.

Luistavia latuja kaikille tunturilatulaisille. Tsietsalaisten tulevassa ohjelmassa on perinteinen jäähiihto Iisalmesta Kuopioon. Muuten: se karpaloretki onnistui - ämpärillinen tuli...

Terveisin Postineiti

Kavtsin kuulumisia

Viime syksyn merkkitapahtumia kerhossamme oli eräretkenvetäjän peruskurssin pitäminen. Kurssilla saivat tarpeellista oppia niin oppilaat kuin opettajatkin. Lämpimät kiitoksemme kaikille osanottajille.

Kuluvan vuoden tammikuun alkupäivinä vietimme talvipäiviämme Kattilassa vaelluskilpailun, luontopolun ym. merkeissä. Pakkastakin oli riittävästi, –31°C lauantaiaamuna, retkeilyvälineiden kokeilemiseen.

Tammikuun kerhoillassa Leo Virtaneva "tyyppitesteineen" opetti meitä tuntemaan itseämme ja ymmärtämään paremmin retkikumppaneitamme.

Tätä kirjoittaessani on juuri takana pääkaupunkiseudun laturetki Tahkon hiihto, minkä järjestelyissä olimme mukana pitäen mm mehuasemaa ladun varrella, ja Paulin helmikuun kerhoillassamme pitämä esitelmä Klondyken kullanhuuhdonta-alueista kilpailuineen.

TOIMINTAA...

Maaliskuussa on kerhomme kevätkokous ja jäähiihto tukikohtaamme Kärrikaltioon. Huhtikuussa Liisa kertoo meille Lemmenjoesta retkeilyalueena ja sinne suuntautuu myös syysvaelluksemme syyskuun alussa.

Huhtikuu on myös hiihtovaellusten kulta-aikaa ja kerhomme vaellukset suuntautuvat Kilpisjärveltä Abiskon suuntaan ja Nuorgamista Sevettiin.

Toukokuussa Jorma tutustuttaa meidät porotalouden salaisuuksiin ja Juhanin opastuksella teemme linturetken Kärrikaltioon.

Kesämme kuluukin sitten erilaisten talkoitten, leiripäivien ym- merkeissä. Tunturiladun juhlavuoden vaellusten suunnittelunkin olemme jo käynnistäneet.

Hyvää kevään jatkoa.

Kyösti.

joukkoryntäykset Lappiin eivät myöskään ole loppuneet, hiihtoviikkoa vietetään 13.–20. huhtikuuta Susi-Kyrössä sekä Käsivarren maastossa. Ja syksyllä on tiedossa yhteinen keikka Kolbman seurassa Susi-Kiisalle eli tarkemmin sanottuna 7.–13. syyskuuta. (tiedustelut Kale, puh. 921-21571).

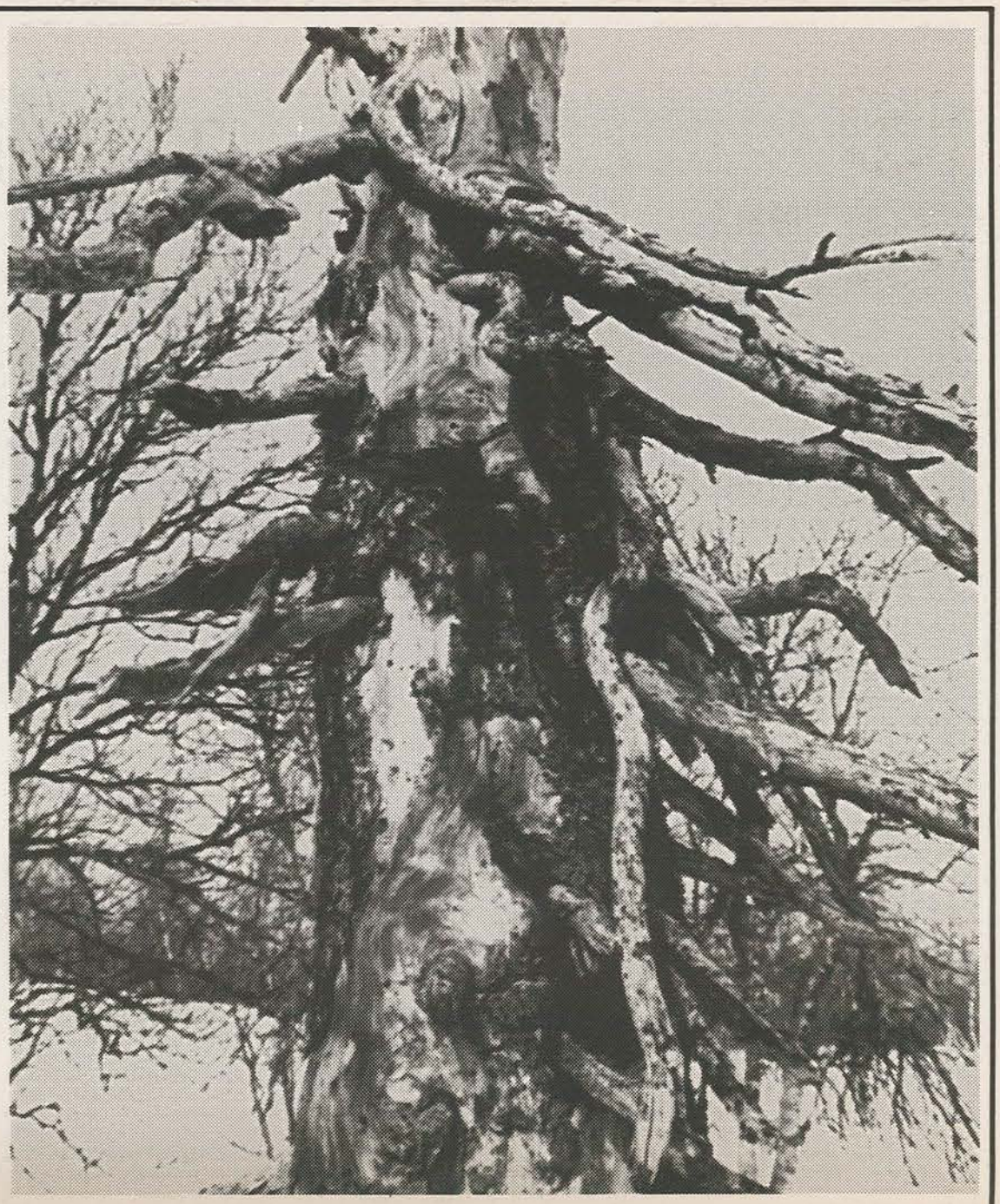
★ ★ ★

Syyskokouksessa muuttui kerhon johtokunta. Login puheenjohtajan nuijaa pitkään heilutellut Hemmo jätti vastuullisen tehtävän Kalevi Kanervalle (Kale). Varapuheenjohtajan virkaa toimittaa Pentti Yli-Kuivila (Pappi-Pentti), sihteerikkönä on edelleen Maija Mäkinen, Login taloudesta vastaa Leila Kolehmainen, emännän patojen ääressä riehuu Marja-Liisa Kramsu (Maisa), Login tarinoista ja Aviisasta vastaa Joel Jukala (Joije), tiedotuspuolella häärääväät myös Jauhiainen (Eki) ja Anne Toivonen (Jaspis).

Logi täytti juuri vastikään 7 vuotta, ja meitä syntymäpäiväsankareita on yhteensä 136. Jäsenistön määrä on pysynyt melko vakiona, uusia jäseniä on tullut samaa tahtia kuin vanhoja (tai muistamattomia) on pudonnut kyydistä. Periaatteenammehan on se, että kerhon jäsenen on myös kuuluttava Tunturilatuun, jotta hommat hoituvat.

Annetaanpa taas kevätauringon helottaa kaikille turkeilla ja tassu tervehdykseen kun tavatan: kevättä kaikille!

Logi & Jaspis

Login liikkuva logiikka...

Sanotaan, että vierivä kivi ei sammaloidu, ja sama pätee logilaisiin. Kun tähyilee viime vuoden toimintakalenteria ja tarkastelee tämän vuoden vastaavaa muistiota, tuntuu siltä ettei aivan hengästymäti joka paikkaan ehdi. Viime kesänä kerho kunnostautui Kiisan talkoissa järjestämällä paikan päälle linjapiilikuljetuksen, johon sitten muitakin tunturilatulaisia sopi mukavasti. Ja senhän kaikki mukana olleet muistavat, kuinka kivaa siellä oli!

Ruskan aikaan logilaisia oli ympäri Lappia Suomen sekä Norjan puolella. Osa siivosi tunturiluutineen Muotkan alueella, osa porhalsi Vilmatunturikerhon organisoimissa SM-eräkisoissa ympäri Sallaa, ja osa vietti mahtavaa ruskaviikkoa susi-Kyörössä ja Reissaälvalla. Syksyn kruunasi sittemmin kuitenkin etelän tapahtuma eli susiaiset, joissa logilaisista viisi pääsi suden rääthyyn, pari muuta taasen hankkivat uusia värejä merkkiinsä eli kerholle tuli ikä- ja johtajasusi joukkoon. Onnea vaan Kale ja Martti sekä Maisa, Pirjo, Eki, Pekka ja Matti!

Pakkasista huolimatta toimivat logilaisten sivakat, varsinkin kun saimme tässä alkuvuodesta perinnetietoa lylystä, sivakoista ja karpposista. Muutama urhea jo osallistuikin Siikanevan hiihtoon Kolbman kera, lisäksi on jo lehden painoon menessä sivakoitu Säkylästä Turkuun ja koeteltu Oolannin vesien jään paksuutta jäähiihdon muodossa.

Tänä keväänä treenataan muutenkin retkeilyn eri hienouksia ja teoriaa kuunnellaan ainakin majoitteista, vaatetuksesta, muonasta ja retken suunnittelusta sekä kompassin käsittelystä. Toden teolla treenataan ensiapu II:a, jäistä pelastautumista, ja sitten ei enää treenata vaan tosissaan maalataan uudestaan Koirasaaren kämppä sekä siivotaan Kotakentän alueet. Kotakenttä on myös saanut uudet prantätyt järjestyssäännöt (varmuuden vuoksi kaupunkilaisille kerrotaan kirjallisesti asiat, jotka joka retkeilijälle ovat ja pitäisi olla itsestäänselvät). Jotta viihtyvyys ja tunnelma säilyisi, olisi niitä tosiaan syytä noudattaa...

Kaikki tunturiladun ja kerhon jäsenmaksun maksaneet ovat saaneet kevään toimintamuistion jo hyppysiinsä, mutta Login julkaisut eivät suinkaan ole siinä pelkästään, myös uusi Login tarinat on ilmestynyt. Viimeisimmän panoksen saa Joijelta. Logilaisten

Tunturiladun talvipäivien vaelluskilpailu

TULOKSET:

1) Väinö Martikainen Eero Niinikoski Kolbma 72 pist. 2) Marita Maula Hannu Maula Kavtsi 66 pist. 3) Tuulikki Amper Olavi Amper Kuhtta 61 pist. 4) Marjatta Raittinen Kalevi Kanerva Logi 58 pist. 5) Brita Saloriutta Eero Melto 57 pist. 6) Eino Lehtinen Kalle Keränen Kolbma 56 pist. 7) Raili Röllänen Terttu Civill Kolbma 54 pist. 8) Jorma Alapuranen Kyösti Lamminjoki Kavtsi 53 pist. 9) Tuula Granroth Inkeri Huotari Kavtsi 48 pist. 10) Antti Nikula Pekka Huusko Logi 46 pist. 11) Vappu Hietala Kavtsi 37 pist. 12) Elias Leinonen Vesa Leinonen Kolbma 34 pist.

NUORTEN SARJA

1) Pasi Keränen Jouni Salonen Kolbma 44 pist. Nuorilla oli samat tehtävät ja rata kuin aikuisillakin.

HUPIVIESTI:

Maalissa selvisi, että voittajiksi "kiäntyikin" hitaimmin matkaa tehnyt joukkue ns. VANHAT jossa kokoonpano oli seuraava:

1) Kalle Keränen, Helinä Martikainen, Elias Leinonen ja Anna-Liisa Säisä.

2) NUORET: Hanna-Mari Sinilehto, Jouni Salonen, Pasi Keränen ja Anna-Mari Martikainen.

3) SEKAJOUKKUE: Vesa Leinonen, Oula Martikainen, Olavi Amper ja Tuulikki Amper.

4) IKINUORET: Jorma Alapuranen, Marita Maula, Hannu Maula ja Kyösti Lamminjoki.

5) OVTSI: Pekka Kolari, Esa Säde, Raili Röllänen ja Eino Pellinen.

Kavtsin eräretkenvetäjäkurssi

Kavtsin eräretkenvetäjäkurssi I toteutettiin menneen syksyn aikana. Teoriaosa pidettiin Kärrin suojissa Inkoossa lokakuun 26...28 päivinä ja oppeja täydennettiin maastossa Kirkkonummen metsissä paria viikkoa myöhemmin. Oppilaiden mielestä sää oli suosiollinen kummallakin kerralla, mutta vetäjät olisivat ilmeisesti suoneet satavan ainakin Kirkkonummella, lumentulostahan ei näillä seuduilla vielä ollut pienintäkään toivetta. Pakkasta sentään oli malliksi.

Osallistujien joukko oli kirjava: kuopuksen ja nestorin ikäeroa taisi olla puoli vuosisataa. Jotkut olivat jo vetäneet lukuisia eräretkiä, toisilla oli lapinhulluus vasta puhjennut. Yhteistä oli kaikille 22:lle innostus ja vilpitön halu oppia. Pitkiksi venyneet päivät eivät tuntuneet rasittavilta edes "paperiosan" aikana Inkoossa. Virkeyttä ja viihtymistä edesauttoivat paitsi vaihtelevat oppitunnit myös hyvin hoidettu muonitus. Mainiot emännät pitivät huolen siitä, että ruoka ja kahvit joutuivat ajallaan, omien muonien vuoro oli vasta maasto-osassa.

Oppituntien aikana käytiin läpi eräretki suunnitteluvaiheesta aina varusteiden huoltamiseen ja jälkipalaveriin asti. Erityisen tarpeellisena kurssilaiset pitivät eräretken henkiseen puoleen liittyviä esityksiä, joissa käsiteltiin ryhmän hengen luomista ja ylläpitoa ongelmineen. Sisätiloissa tapahtunutta opiskelua "kevennettiin" lähiympäristössä mm. purilaitten teolla ja kokeilemisella. Moni kokenutkin kulkija taisi vasta tämän kurssin aikana mittailla askelparinsa pituutta niin tiellä kuin maastossakin.

Kurssin toinen osa alkoi yösuunnistuksella pareittain tienposkesta Meikojärven rannalla olevalle leiripaikalle minne kaikki säällisessä ajassa tulivatkin. Lauantaipäivä kului erilaisissa maastoharjoituksissa. Iltayöstä uupuneet kurssilaiset herätettiin paikkakunnan poliisin toimesta etsimään näihin metsiin eksynyttä paikkakuntalaista. Parituntinen rämpiminen louhikoisessa maastossa antoi jokaiselle hyvän kuvan etsintöjen raskaudesta ja vaikeudesta. Reissu, jota jotkut pitivät lavastettuna harjoituksena, päättyi kuitenkin kaikin puolin onnellisesti.

Sunnuntaihin mahtui vielä omakohtainen vesistönylitys rinkkalautalla. Todistetuksi tuli, että kyllä se kannattaa jopa kolmekin sopuisaa kulkijaa. Kurssi päättyi puolenpäivän jälkeen hanhenmarssiin Kirkkonummen rautatieasemalle, missä todistukset jaettiin.

Mitäkö koululainen jäi kaipaamaan kaikin puolin antoisalta ja innostavalta kurssilta? JATKOA TIETYSTI!

Vappu Hietala

UKK-PUISTO VAELTAJAN SILMIN

Vasemmalta Helena Mandelin, Aulis Sihvo ja Juha Mandelin kitukoivutulilla kahvia keittämässä v. 1974.

Sumusukelluksia tunturiin

Paljon on pakkanen paukkunut jälkeen syksyisen vaelluksemme, joka 10-vuotisvaelluksen merkeissä tehtiin 14. 9 – 25. 9. 1984. Paljon on Saariselkä myös muuttunut siitä, kun tasan 20 vuotta sitten vedin ensimmäisen eräretkeni Suomen Ladun nuorena oppaana.

Tunturit ja purot ne vaan pysyvät paikoillaan eivätkä muutu.

Otimme Jussi Sihvosen toivomuksesta uusiksi pienen ryhmämme: Anja Järvenpää, Helena Mendelin ja minä testataksemme kuinka paljon kunto oli noussut v. 1974 samaan aikaan tekemämme vaelluksen jälkeen.

Savukosken kunnasta halki UKK-puiston Kiilopäälle. Ruuvaajan posteljooni Anneli Kokkinen, tämän paikan rautarouva, vei meidät postikyydillään Sotsit, Anijärvet, Tulppiot ja viimein Kemihaaran raja-asemalle, josta lähdimme tossukyydillä rinkkoinemme matkaan. Jäimme yöksi telttoihin lähelle raja-asemaa. Suuret ja rumat olivat Tulppion aukkohaukkuut. Maurimyrskyn syytä sanoivat paikkakuntalaiset. Yllätys oli, että kämppä, jossa ensimmäisenä piti yöpyä, oli palanut jo 10 v sitten. Sen verran minäkin kyselen, kun kartat ovat vanhoja. Vakkarastin porukka koki saman yllätyksen. Yövyimme teltoissa kauniissa peikkometsäkuusikossa.

Jaurujoen puhelinkioski oli hieno yllätys. Käytimmekin kioskia hyvin ahkerasti. Peuraselän vanha karhunkaatajien kämppä, joka turvesaunoineen oli upea retki parani paranemistaan. Saunaa lämmitettiin 4 tuntia ja puolessa tunnissa löylyt oli kylvetty. Kahteen vuoteen ei vieraskirjan mukaan ollut kylvetty tässä saunassa. Tiedä häntä, milloin sortuu? Aamulla matka jatkui yli Jaurujoen Tahvon tuvalle. Sumua oli ollut jo alkupäivistä lähtien. Ilmat olivat lämpöiset ja onneksi ei satanut vettä. Tahvon tuvalle saavuttiin puolenpäivän aikaan. Saunoimme keskellä päivää, koska joku vaeltaja oli lämmittänyt saunan. Kyllä Tahvonen on osannut paikan valita, totesivat tytöt yksimielisesti keitellessään ruokaa ulkotulilla.

Tasamaat ja pitkät suot oli nyt kahlattu. Lähdimme Siulan mahtaviin maisemiin. Eipä kieli kerinnyt kehumaan; sanattomaksi se aina vie. Kelpaa täällä karhunkin pentuineen temmeltää.

Ilta kului mukavasti. Kämpässä oli ammattijutunkertoja herrojen saunailloista, sattumoisin yksin vaeltava Immonen. Jopa oli miehessä puheripuli, ihan tytötkin valittelivat kipeätä vatsaa.

Puiston valvoja Jouko Pylväs astui sisään. Hän oli valvomassa kämppien siivouksia sorkkarautoineen. Pylväälle sanoin, että tuolla sie pääset mihin kämppään sie haluat.

Jouko vastasi, otan sillä kaikki turistien lyömät naulat seinistä ja katosta. Kämpissä on vaatetelineet sitä varten. Käsitän.Valvoja tuli soittamaan helikopteria. Tolppa täällä, no sie et tullu hakemaan. Paha sumu, en mie nähny, vastattiin. Luirolle tulee moottorivene, siivoojat pääsevät sillä Vuotsoon.

Tämän mukavan keskustelun siivittäminä mentiin sitten Vongoivalle sumusukellukselle halki pilven luppopäivän merkeissä. Mitään ei nähty, mutta käytiin, Anjakaan ei saanut kuvia, joita oli lähtenyt ottamaan.

Nyt retki jatkui Siulalta suorinta reittiä Reututunturin huipulle. Mahtavan kaunis ilma yllätti meidät täydellisesti, nyt nähtiin jo Vongoivatkin. Vongoivan kodalla keitimme kahvit todeten, että korjauksen tarpeessa on ja ensi kesänähän tuo toteutuneekin.

Pitkältä tuntuva matka Reututunturin huipulta Mukkakönkään Ruoktulle. Parhaaseen aikaan Keskon kämpän Iisalmen keskolaiset olivat tehneet mahtavan talkoon, nostaneet huimasti kämpän korkeutta ja viimeistelivät rakennukset ympäriltä.

Kämpän vetäjä jää Keskolta eläkkeelle ja hän luovutti viimeisteltynä sen Metsähallituksen käyttöön. Hieno liike uutterilta talkoolaisilta.

Helena ja Anja lähtivät ulkokatokseen ruuan laittoon. Me Jussin kanssa kerättiin lastuja talkoolaisten apuna, jotka aamulla aikaisin lähtivät pois etelään. Kuikkapään kautta Muoravaarakkaan sumusukelluksella Pikku Kallen putouksille ja pahassa sumussa pahaan kivikkoon, jossa oli kompassin kanssa kapina, se selkiytyi heti, kun näin Jussin kompassin ja että suunta oli sama ja sinne Muoralle mentiin. Muorallakin rauhallinen liikenne.

Paikat olivat metsähallinnon hoidossa. Uusi puuvaja ja kaksipuoleinen Laukopuoli oli tehty. Vanha kammi Imatran Lapinkävijän aikanaan rakentama oli Puistonvartijain käytössä ja kunnostettu.

Muoralta sitten Lumikurun kautta Sokostin satulaan mahtavassa sumussa Jaurutuskuruun kahvinkeittoon. Olihan siellä välillä taas tulla kapinakin, mutta erätaidoilla siitä selvittiin. Sokostin huipulla käytiin, mutta mitään ei nähty.

Luirojärvellä päästiin mukaviin aikoihin lettukesteihin. Tytöt paistelivat niitä mielellään. Me Jussin kanssa syötiin niitä myös mielellään. Luijo-järvelle on rakennettu uusi kämppä puistonoppaille ja loistava uusi sauna, joka testattiin. Maksukuitteja on saunan eteisessä. Etelässä voi maksaa kylpemisensä. Hienoa ja siistiä hommaa nykyään.

Poromiehet kertoilivat, että Luirolla porojen kasaaminen oli käynnissä, ja kysyin, onko turistia näkynyt tunturissa, johon poromiehet yhteenääneen: ei tunturissa, mutta kurussa kyllä.

Saunaan ja vessaan nämä poromiehet ajoivat moottoripyörillään, matkaa 100 metriä. Poroja oli vaikea etsiä tunturista pahojen sumujen takia.

Lähdimme Tuiskukurun kautta Suomun Ruoktulle, joka Salolalampien kautta muodostui hyvin kauniiksi vaelluspäiväksi, uusi silta ylityspaikalla ja Suomun rakennetut tulipaikat. Kunnossa olivat Kekkospuiston asiat.

Illalla tein Raappanantulen, jossa räiskäleitä paistui vieraillekin.

Aamulla hyvissä ajoin Kiilopäälle ja iltapäivällä sitten etelän junaan.

Kiitokseni joukollemme, paljon oli ihmiset muuttuneet 10 vuodessa, mutta kunto oli parantunut kaikkien kohdalla. Hienoja olivat eräkaverimme. Matka oli onnistunut kaikin puolin, 5 tunturin huippua sukellettiin sumussa. Lisää 10 vuotisvaelluksia, juhlavaelluksia. Paljon on tohtori Pekka Borg saanut miehistöineen aikaan, onhan tietysti ollut määrärahojakin käyttää. Puistonvartijoitakin on jo useita: Matti Toivola (Luppo Matti), Heikki Melamies, Aimo Ollikainen, Jouko Pylväs ja muuta huoltojoukkoa. Lisäksi pääteasemia UKK-puistossa on Tankavaaran, Saariselän ja Savukasken asemat. Luulamin rakenteista ollaan eri mieltä tänään mitä sitten huomenna. Paluumatkalla näkyivät linja-auton ikkunasta Kitisen uudet aallot, joiden tehtävänä oli kahlitun virran patoaltaan täyttäminen.

Paljon oli nähty ja koettu taas!

Aulis Sihvo

Nousu Vintiläojan varresta kohti Tuiskukurua ja Pikkutuntureita.

TL:N ERÄRETKEN VETÄJÄ-KURSSI SUSI-TALAKSELLA 15–21.09.1985

Kartta: topograafinen 1:100000 n:o 3834+4812 Sarmijärvi Osanottajat kokoontuvat Susi-Talaksella la 14.09.85.

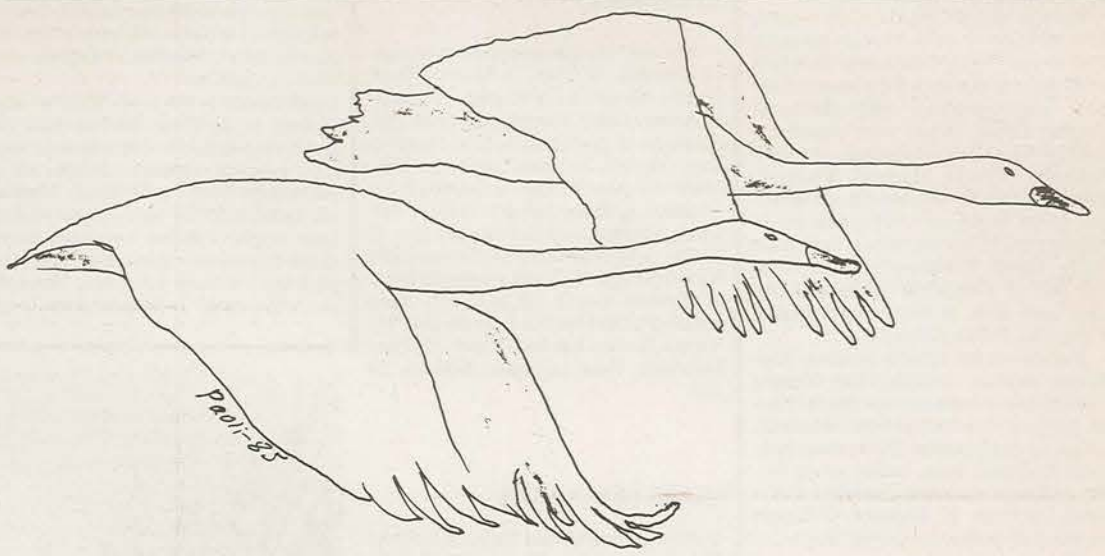
OHJELMA:

Su	15.09	Retkeilyn yleistietous ja säännökset, Tunturilatu, Suomen Latu.
Ma	16.09.	Eräretken suunnittelu, varusteet, muona, suunnistus ja reitinvalinta.
Ti	17.09.	Eräretken johtaja, retkeilyn tavallisimmat vammat, pelastuspalvelu ja erikoisolosuhteet.
Ke	18.09.	Kurssivaellus.
To	19.09	Kurssivaellus.
Pe	20.09.	Kurssivaellus. Vaelluksen aikana retkisuunnistuksen, yöpymistapojen, retkiruuan valmistamisen, maastoesteen ylityksen ym. harjoittelua.
La	21.09.	Eräretken jatkotoimenpiteet, kertausta, keskustelua, kurssin kritiikki.

Kurssin vetäjänä toimii Yrjö Suuniittu ja muina alustajina kokeneita tunturilatulaisia.

Kirjallinen ilmoittautuminen kursseille 15.08.85 mennessä osoitteella: Yrjö Suuniittu, Sammonkatu 32 E 62 33540 Tampere 54.

25 ensimmäiseksi ilmoittautunutta mahtuu mukaan. Kurssi on Tunturiladun jäsenille ilmainen (omaa muonaa mukaan>, mutta velvoittaa osallistujan suunnittelemaan ja vetämään Tunturiladun juhlavuonna 1986 vähintään yhden, kaikille tunturilatulaisille avoimen eräretken Lapissa. Retken vetäjä saa määrätä ajankohdan retkialueen ja osanottajien enimmäismäärän, mutta retkestä on ilmoitettava Tunturiladun tiedotuskanavia (lehti, jäsenkirje ym.) käyttäen. Poikkeuksista on sovittava TL:n johtokunnan kanssa.

JOUTSEN- JA KUIKKAHAVAINNOT TALTEEN

Tänä vuonna tutkitaan maassamme joutsenten (jatkuu viime vuodelta) ja kuikkien esiintymistä, muuttoa ja pesimäbiologiaa. Joten, kun liikut Lapissa tai muualla Suomessa, pistä muistikirjaasi, millä paikalla (suo, järvi, tms) olet tavannut joutsenen tai kuikan. Erityisesti pesimistiedot (pesäkumpu), poikuehavainnot (montako poikasta), lentokyvyttömät joutsenet (sulkasato heinäkuussa) ja muut kyseisiä lajeja koskevat tiedot ovat arvokkaita.

Viime vuonna useat tunturilatulaiset antoivat joutsenhavaintoja, joten se joka liikkuu, näkee. Ja tunturilatulainenhan liikkuu tunnetusti paljon. Muista että sellainen retki, jolla et näe kuikkaa tai joutsenta, on tieteellisesti yhtä arvokas kuin sellainen retki, jolla näet lintuja. Eli pistä tiedot myös niistä paikoista, joilla ei ollut joutsenia (esim. suot tms) tai kuikkia (yli 300 m läpimitaltaan olevat järvet). Havainnot os. Antti Karlin, Kalevantie 15 A 22, 23500 Uusikaupunki tai puh. 922-24040. Havainnot lokakuun loppuun mennessä.

TUNTURILATULAISEN PERUSKIRJA

T.I. Itkosen kirjoittama Suomen lappalaiset I ja II on ollut monen lapinmielisen haaveena, mutta vain pelkkänä haaveena, sillä kirjaa ei ole vuosikausiin ollut missään saatavana. Mutta nyt on, kun WSOY teki kulttuuriteon ja julkaisi toisen painoksen jo vuonna 1948 ilmestyneestä kirjaparista, voi kirjat hankkia.

Suomen lappalaiset -teossarja kertoo yli 1200 sivulla lappalaisten historiasta ja elämästä vuoteen 1945 asti. Kirjojen tiedot ovat hämmästyttävän monipuolisia ja tekstiä täydentää monipuolinen mustavalko- ja piirroskuvitus. Kirjoissa on yhteensä 39 lukua, minkä lisäksi toisen osan lopussa on laaja hakemisto ja lappalaisia koskeva laaja kirjallisuushakemisto.

Kun tunturilatulainen liikkuu tai oleskelee Lapissa, hänen on syytä tietää kenen mailla hän on. Lappi on melkoinen alue ja lappalaiset ovat asuttaneet sitä paljon aikaisemmin kuin Tunturilatu näki päivänvalon. Lapille on tyypillistä yötön kesä, värikäs ruska ja synkkä kaamos. Mutta kaiken keskellä on asunut ja kehittynyt oma kansa.

Ensimmäinen osa kertoo mm. Lapin luonnosta, selvittää maaston ja eräiden luonnonilmiöiden nimityksiä (esim. Teär'bmi = törmä), kertoo historiasta ja asutuksesta sekä saamen kielestä ja rakennuksista. Ravinto -kappaleesta (yli 40 sivua) retkeilijä löytää ohjeet mm. kalanpaistoon ja poronlihan valmistamiseen.

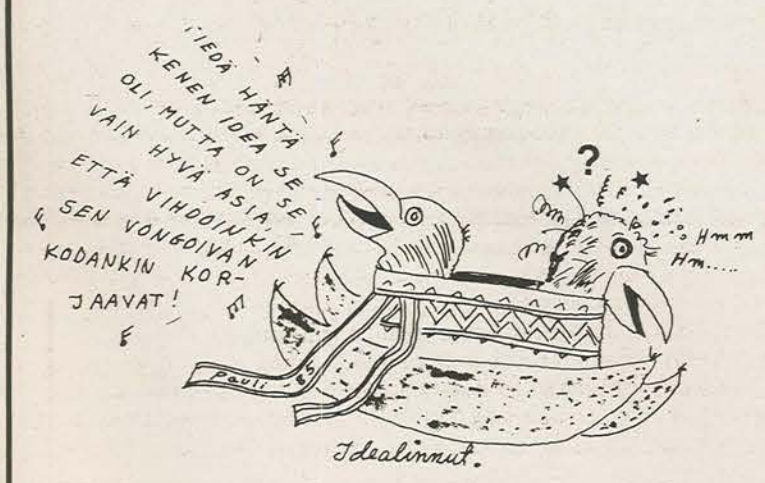
Lisäksi ykkösosassa kerrotaan vielä mm. talouskaluista, lapinpuvuista, kantovälineistä, tekniikasta (mm. veneen ja ahkion valmistus), ornamentiikasta ja kalastuksesta. Kalastuskuvasta jokaiselle selviää, mitä tarkoittaa kun "povi alkaa lähestyä ja toinen miehistä, joilla on sääskilakit, tarpoo".

Toinen osa alkaa metsästyksellä ja poronhoidolla, joille on uhrattu sivuja yli 170. Vaikka en olekaan metsästäjä, metsästystä ja eläinten pyyntiä koskeva osa oli hyvin mielenkiintoinen. Myös Yhteiskunta -kappaleessa kerrotaan metsästyksestä (mm. ansapyynti). Samoin siinä esitellään puumerkkejä ja porojen korvamerkkejä.

Yksi kirjaparin mielenkiintoisimpia kappaleita on "Mytologia ja myöhempi taikausko", jossa selvitetään perinpohjin mm. mikä on seita ja millaisia seitoja Lapissa on ollut. Kodanhaltiasta inarilaisilla oli ohje: "Älä kurkista ulkoa tupaan, jottei haltia vedä suoliasi ulos". Vettä täytyy varata huoneeseen, ettei Vuov'ru syö ketään nukkuvaa. Nyt kun tätä kirjoitan on yö ja selvästi tunnen maahisten liikkuvan ympärilläni.

Henkimaailman asioilla on ollut Lapissa suuri merkitys ja sivuja mytologialle onkin uhrattu 80. Toisen osan lopussa selostetaan vielä mm. syntymää ja lapsuutta, sekä häitä ja leikkejä. Karttaa tutkivalle yli 30 sivun Nimistö -kappale antaa paljon vinkkejä nimien taustoista. Kirja päättyy kansantietoon. Jos nyt tätä lukiessasi olet nukahtanut ja näet unta poroista, tulee lumisade. Näin ennustivat koltat. Kaikenkaikkiaan Suomen lappalaiset on kirjapari, joka kuuluu jokaisen tunturilatulaisen kirjastoon. Ja ken kirjojen tiedot hallitsee, hän on todella kovan luokan Lapintuntija.

Antti Karlin

VIISAUTTA LUONTOLEHDISTÄ

Luonnossa liikkuessaan näkee monenlaista ja usein jää asioita ihmettelemään. Luontokirjoista saa lisätietoja, mutta kuitenkin parhaan uudistuvan luontotietousvaran muodostavat erilaiset luontolehdet. Seuraavassa esittelen niistä muutamia, jotta tunturilatulainen tietäisi, mistä lisätietoa ja ennen kaikkea ajankohtaista tietoa luonnosta saa.

Maan ehdottomasti tärkein luontolehti on Suomen luonto, joka ilmestyy kahdeksan kertaa vuodessa. Se on samalla luonto- että ympäristölehti, josta luet asioista usein ennen kuin niistä puhutaan julkisuudessa. Todettakoon tämän vuoden kakkoslehden sisällöstä mm. artikkelit lumihyönteisistä, Petsamon Heinäsaarista ja Espoon Ympäristölautakunnista sekä katsaukset kotija ulkomailta. Lehden tilaushinta on 120 mk ja julkaisijan Suomen luonnonsuojeluliiton (Perämiehenkatu 11 A 8, 00150 Helsinki) jäsenille 95 mk. Liiton jäsenlehti on Luonnonsuojeluväki, joka ilmestyy 12 kertaa vuodessa.

Luontoharrastuksista suosituin on lintuharrastus. Lintuharrastajien ykköslehti on Lintumies, joka ilmestyy kuusi kertaa vuodessa. Lehdessä kerrotaan lintututkimuksista, linnustonsuojelusta ja ajankohtaisista lintuasioista. Lehden tilaushinta on 70 mk ja julkaisijan Lintutieteellisten Yhdistysten Liiton (os. PL 617, 20101 Turku) jäsenille 60 mk. Lintumies-lehden lisäksi maassamme ilmestyy noin 25 alueellista paikallisyhdistysten julkaisemaa lintulehteä. Tutkijoita varten on Ornis Fennica.

Kasviharrastajille ei ole omaa lehteä. Luonnon Tutkija -lehdessä on usein kasvijuttuja, mutta lähinnä tämä viisi kertaa vuodessa ilmestyvä lehti kertoo yliopistomaailman luontojuttuja, kuten biomagneetit tai ekologinen sukkessio. Lehden tilaushinta on 70 mk ja sen voi tilata os. Marjatta Lassig, Kasvitieteen laitos, Unioninkatu 44, 00170 Helsinki.

Perhosharrastajia varten on Suomen Perhostutkijain Seuran jäsenlehti Baptria, josta voit seurata seuran toimintaa ja lukea uusimmista perhoshavainnoista. Lisätietoja lehdestä saat os. Helsingin eläinmuseo, Pohj. Rautatiekatu 13, 00100 Helsinki.

Kalamiehille ja -naisille on tabloidlehti Kalamies, joka ilmestyy 10 kertaa vuodessa. Lehteä julkaisee valtionapua saava Suomen Kalamiesten Keskusliitto (os. Toinen linja 25, 00530 Helsinki) ja lehti sisältyy kalakerhojen noin 10–15 markan jäsenmaksuun. Sisällöstä kerrottakoon mm. artikkelit kalaloisista, kalapaikoista, lainsäädännöstä ja viranomaispäätöksistä. Urheilukalastajia varten on Urheilukalastaja, joka ilmestyy seitsemän kertaa vuodessa. Lehteä julkaisee Suomen urheilukalastajaliitto (os. PL 12, 00270 Helsinki) ja tilaushinta on 120 mk (jäsenille 95 mk).

Kaupallisista lehdistä todettakoon tässä Eläinmaailma ja Erä sekä Metsästys ja kalastus. Eläinmaailma -lehti ilmestyy 12 kertaa vuodessa ja sen tilaushinta on 139 mk. Lehteä julkaisee Sanoma Aikakausilehdet (os. PL 109, 00381 Helsinki). Lehti kertoo ajankohtaisista eläinasioista läheltä ja kaukaa.

Erä -lehti on keskittynyt pääasiassa metsästykseen ja kalastukseen, mutta joukossa on myös retkeilyyn liittyviä matkakuvauksia ja varustetestejä. Lehti ilmestyy 10 kertaa vuodessa ja tilaushinta on 168 mk. Lehden voi tilata os. Erä-lehti, PL 116, 00101 Helsinki.

Metsästys ja kalastus on nimensä mukainen lehti eli jutut liikkuvat eränkäyntiin liittyvillä alueilla. Joukossa on kuitenkin myös luontotietoutta. Lehti ilmestyy 12 kertaa vuodessa ja sen tilaushinta on 189 mk. Lehden voi tilata os. Hietalahdenranta 13, 00180 Helsinki.

Nuoria luonnonharrastajia varten on Luonto-Liiton julkaisema kahdeksan kertaa vuodessa ilmestyvä Nuorten luonto. Lehti sisältyy liiton 30 markan jäsenmaksuun. Lehden voi tilata os. Perämiehenkatu 11 A 8, 00150 Helsinki. Vielä nuoremmille eli lapsille on Sieppo -niminen lehti, joka ilmestyy viisi kertaa vuodessa ja maksaa 72 mk. Lehteä julkaisee Ympäristökasvatuksen keskus r.y. (os. Esterinpolku 2, 00240 Helsinki), joka saa lehteä varten tukea mm. Suomen akatemialta.

Edellä on mainittu pääosa maamme luontolehdistä, mutta useilla muillakin järjestöillä on luontolehtiä. Lisäksi ruotsinkielen taitoisille on omia lehtiään. Tunturilatulaisen luontotietous kasvaa varmasti, kun seuraa edes yhtä lehteä ja samalla tulee luonto tutuksi. Ja tutun luonahan viihtyy aina paremmin kuin vieraan luona.

Antti Karlin

KOKOUSKUTSU

Tunturilatu ry:n kevätkokous pidetään 4.5.1985 Helsingissä Töölöntullinkatu 8 alkaen klo 14.00. Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen kevätkokoukselle määräämät asiat.
Helsingissä 15.3.1985

Johtokunta

KULLANETSIJÖIDEN JA INTIAANIEN JALANJÄLJISSÄ CHILKOOT TRAILILLA...

PAULI HAKULINEN:

CRATER LAKE – 3000 km pitkän Yukon-joen latvajärvi.

Kuluneen vuoden syyskuussa sai kymmenkunta latulaista tilaisuuden tutustua Alaskan ja Kanadan erämaiden huikeisiin näkymiin. Syyskuun -84 ensimmäisen viikon vietti kaksi ryhmää suomalaisia viikon Kanadan Yukonin teritorion historiallisessa kultakaupungissa Dawson Cityssä. Tämä viikko kului tutustuen Klondiken kulta-alueisiin, Dawson Cityn kaupunkiin ja osallistumalla kullanhuuhdonnan maailmanmestaruuskilpailuihin.

Lapin Kullankaivajien Liiton ryhmä johon allekirjoittanut kuului sai vielä tilaisuuden tutustua Alaskan maisemiin ajamalla autoilla Alaskan Anchoragesta Kanadan puolelle Dawson Cityyn. Tällä matkalla saimme hieman käsitystä Alaskan ja Kanadan mittaamattomista erämaaseuduista.

Alaska on neljä ja puoli kertaa Suomen kokoinen. Asukkaita on 400 000, joista puolet sijoittuu Anchoragen ympäristöön. Yukonin teritorio Kanadassa on vajaan kaksi kertaa Suomen kokoinen ja asukkaita on teritorion alueella 30 000. Luoteinen teritorio on yhdeksän kertaa maamme kokoinen ja asukkaita 26 000!

...Tulee siinä mieluimmin erämaassa kulkiessa karhu vastaan kuin toinen ihminen.

Eränkäyntiin, kalastukseen ja metsästykseen tarjoavat erämaat täällä hyvät mahdollisuudet. Erämaajärville ja -joille kuljetaan yleensä pienlentokoneilla. Teillä ajaessa pistää silmiin myös retkikäyttöisten asuntovaunujen runsaus. Tavallisesti niihin liittyy vielä vene katolla tai trailerissa.

Autojen vuokraaminen on edullisen polttoaineen johdosta halpaa. Ryhmämme vuokraamien kolmen auton matkamittareihin oli kahden viikon ajon jälkeen kertynyt 3200 km. Kulut tästä 19 osaan jaettuna olivat noin 1000 markkaa henkeä kohden. Syöminen ja asuminen olivat suunnilleen kotimaamme luokkaa.

Maisemat joiden lävitse ajoimme olivat huimaavat. Vuoristoissa nousivat huiput yli viiden kilometrin korkeuteen. Väliin täyttivät alppimaisen terävät vuoristot taivaanrannan niin pitkälle kuin silmä eroitti. Kaiken ylle kuin kruununa nosti lakensa Pohjois-Amerikan korkein vuori Mount Mc Kinley yli kuudentuhannen sadan metrin.

...Kun sitten matkamme alussa kahden vuorokauden ajon jälkeen tulimme Top of The World Highwayta Alaskan ja Kanadan rajalle, olivat maisemat muuttuneet jo kotoisamman näköisiksi. Paikka paikoin ne eivät paljoa eronneet oman Lappimme näkymistä. Maantieteellisesti olimme noin Oulun korkeudella ja kun katselimme Kanadan puolelle loputtomiin erämaihin – miltei päässä huimasi. Ne päätyisivät vasta Atlantin rannikolla noin 8000 km päässä. Olisi siinä erämaata useammankin miehen ikä vaeltaa...

Vietettyämme viikon Dawson Cityssä ajoimme Yukonin teritorion lävitse ja sen pääkaupungin Whitehorsen kautta USA'n puolelle Skagwayhin Tyynenmeren rannalle.

Saimme nauttia kuivasta ja lämpimästä mannerilmaston syksystä. Talvi tuleekin täällä sitten nopeasti. Ja kylmänä. Yukon-joki jäätyy syyskuun lopulla ja pakkaslukemat saattavat laskea alle 60° Celsiusta. Skagwaysta teimme vaelluksen rannikkovuorten ylitse Yukon-joen latvavesille. Seurasimme tällä vaelluksella ikivanhaa Chilkat-intiaanien kauppapolkua kulkien viime vuosisadan lopun Klondiken suuren kultaryntäyksen, Gold Rush'n kullanetsijöiden saappaan jälkiä Tyynenmeren rannikolta Chilkoot solan kautta Lindeman Cityyn, Brittiläiseen Columbiaan Kanadan puolella.

YUKONIN LAKI

Tämä on Yukonin laki:
että ainoastaan vahvat menestyvät,
että ehdottomasti heikot menehtyvät,
ja vain hyväkuntoiset selviävät hengissä.
Te hillittömät,kirotut ja epätoivoa täynnä,
rammat ja sairaat ja surmatut,
tämä on Yukonin laki.
Katsokaa miten selväksi se sen tekeekään.

Robert Service

DYEA – OVI CHILKOOT SOLAAN

Chilkoot Trailille lähdimme Tyyneltämereltä Tayia-joen suulle pistävän lahdekkeen pohjukasta.

Täällä sijaitsi kultaryntäyksen aikana Dyean kaupunki, joka muutaman kuumeisen kuukauden ajan kilpaili Skagwayn kanssa Alaskan suurimman kaupungin maineesta.

Kullanetsijät laivasivat tänne tavaransa ja valmistautuivat täällä pitkälle matkalleen kohti Klondiken kultakenttiä. Tämä aikoinaan 10 000 asukkaan kaupunki on miltei hävinnyt näkyvistä. Muutamia rakennustenpohjien raunioita ja Tayia lahteen rakennettujen pitkien laitureiden mätäneviä tukkeja on enää jäljellä '98' päivien ajoilta.

Sliden hautausmaalle on haudattu ne miehet joiden voimat loppuivat rannikkovuorten tälle puolelle. Viimeisen leposijansa täällä saivat myös ne liki 60 kullanetsijää, jotka huhtikuun 3. päivänä, Palmusunnuntaina 1898 menehtyivät lumivyöryssä vuorten rinteellä.

Iltahämärässä, syyskuun 10. päivänä pystytimme leirin vaelluksemme ensimmäisen etapin kuljettuamme, – Finegans Pointiin.

Ohjeiden mukaan nostimme rinkat yöksi korkealle puuhun karhujen vierailua välttääksemme. Yö kului teltoissa Alaskan taivaan alla karhuja kuulostellessa.

CANYON CITY

Kullanetsijät majoittuivat tänne siirtäessään tarvikkeitaan rannikolta vuoriston rinteelle. Paikalle oli rakennettu lukuisia hirsiseinäisiä majataloja, hotelleita, ravintoloita ja saluunoita tuhansien miesten tarpeisiin. Täällä kullanetsijät – stampederit myös odottivat talvimyrskyjen laantumista päästäkseen jatkamaan matkaansa.

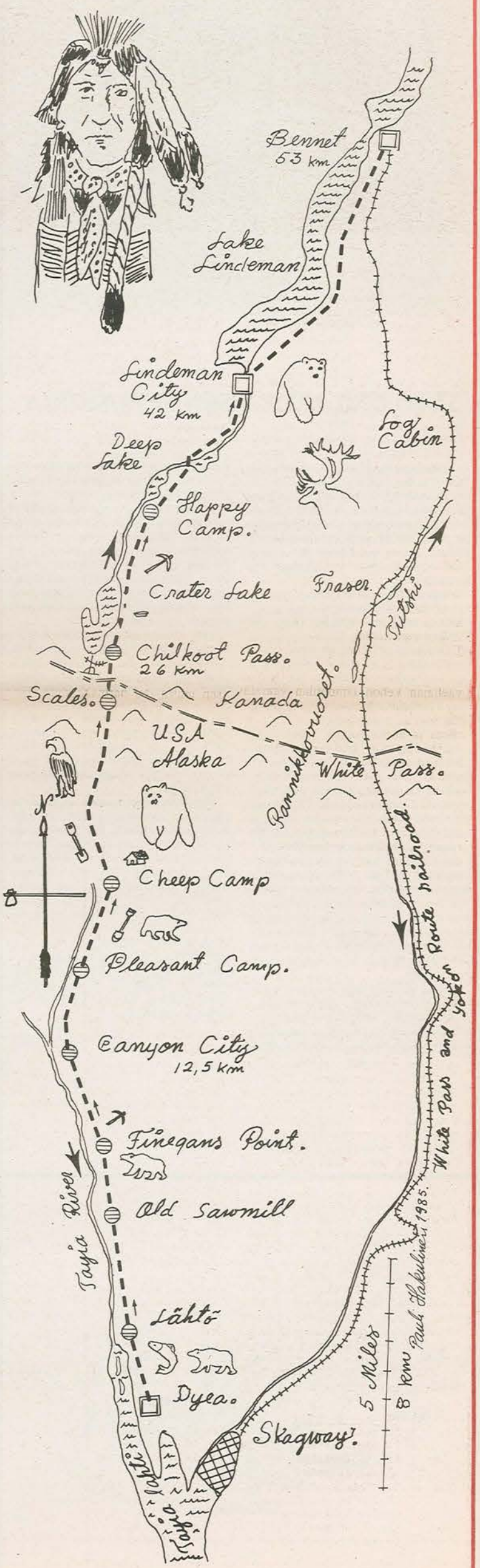
Kuvan höyrypannu lienee kuulunut voimanlähteenä vaijerivetoiselle tarvikkeiden kuljetusjärjestelmälle. Tämä kuljetustoiminta oli hyvä esimerkki ihmisten yritteliäisyydestä vaikeuksien keskellä.

Suurimman osan tarvikkeistaan miehet kuitenkin kantoivat itse. Varakkaammat käyttivät intiaaneja tarvikkeiden kuljetuksessa. Intiaanit veloittivat tällöin määrätyn taksan mukaan suhteessa tavaroiden painoon. Jotkut joutuivat tekemään 30 edestakaista matkaa saadakseen varusteensa Yukon-joen latvoille. Tämä saattoi merkitä yli 2000 hikistä ja vaivalloista kilometriä tällä 53 km matkalla.

Canyon Cityssä on lukemattomia merkkejä ja muistoja Gold Rush'n ajoilta. Samoin Chilkoot Trailin varrella Dyeasta Bennettiin. Raunioiden ja kullanetsijöiden jälkeensä jättämien tavaroiden säilyttämisessä noudatetaan kansainvälistä yhteistyötä USA'n ja Kanadan kesken.

Alue muodostaakin Klondiken kultaryntäyksen kansallisen historiallisen puiston. Puistolla on tarkat sääntönsä ja valvojansa.

Kansallis historiallisen puiston eräänä yksikkönä on myös Skagwayn kaupunki, jonka vanhat kultaryntäyksen aikaiset rakennukset on entisöity.

Ryhmämme lähdössä Sheep Campista retken vaativimmalle osuudelle. Oikealta Pauli Hakulinen, Seppo Mauno, Pentti Nummela, Pekka Salonen, Varpu Harju, Erkki Kataja, Simo Sällilä ja Raija Arho. Lähdimme tavoittamaan myös edellämme kulkevaa "ryhmä Tukiaista", Hessua, Asko Vahteraa, Eeva ja Lauri Ollilaa sekä Jouni Nevalaa.

VAELLUS INTIAANIPOLULLA...

Chilkoot Trail vaatii vaeltajalta 3–5 päivään. Vaelluksen pituus on 53 km. Polku mutkittelee alkuun Tyynenmeren sademetsän tiheiköissä leppien, pumpulipuiden, haapojen, hemlockien ja Sitkan kuusten välissä.

Sääolosuhteet ovat tällä osuudella vielä lempeät. Alhainen sademäärä ja kohtuulliset lämpötilat vallitsevat rannikkovuorten merenpuolella.

Chilkootin solaan noustaessa muuttuu tilanne. "Varustaudu aina pahimman varalle", pätee täälläkin. Solassa voi sää vaihtua nopeasti. Retkeilijän on varustauduttava alhaisiin lämpötiloihin, koviin tuuliin, sateeseen ja sumuun. Lumi, räntä, rakeet ja ukkosmyrskyt eivät ole harvinaisia kesälläkään. Jos vaeltaja on onnekas hän voi kulkea reitin kohtuullisissa olosuhteissa. Jos sää heittäytyy huonoksi asettaa se vaikeuksia kokeneellekin kulkijalle. Puurajan yläpuolella hankaloittavat kulkua vielä louhikot, liukkaat kalliot ja ikilumien kentät.

Talviaikana on vielä vaarana se, että ruumiilliset ponnistukset, alhaiset lämpötilat ja kovat tuulet voivat johtaa vaeltajan kehon lämpötilan vaaralliseen laskuun – hypotermiaan. Lämpötila solassa voi laskea lähes 50° Celsiusta ja tuulet voivat riehua 50 km tuntinopeuksilla. Lisäksi vuoren rinteillä on lumivyöryn vaara. Lunta sataakin täällä usein viitisen metriä ja ylikin vuodessa.

Solasta lähdettäessä ja laskeuduttaessa Kanadan puolelle tapahtuu ilmastossa muutoksia. Rannikkovuoret muodostavat luonnollisen sade-esteen ja ilmasto on kuivempaa. Suhteellisen lyhyellä matkalla vaihtuvat olosuhteet subarktisista meille suomalaisille tutumpaan tundraan...

"KULTAISET PORTAAT"

Cheep Campista lähdettäessä alkaa maasto kohota. Polku muuttuu kivikkoiseksi ja louhikkoiseksi. Stampederin karu hauta hätkähdyttää polun vieressä. Mielessä käväisee muistikuva jostain luettuna että reitin varrella uupui mies joka 500 askeleen päässä. Tällöin ei vertauksena käytetty "maailman pisin hautausmaa" liene kovin väärä sanonta.

Loppunousu solaan on tavattoman jyrkkä. Tähän rinteeseen oli ryntäyksen aikana hakattu jäähän askelmat – the Golden Stairs. Näitä askelmia miehet taakkoineen nousivat Chilkootin solaan.

Meitä suosi sää ja rinkkamme olivat suhteellisen kevyet. Puuskuttamaan pisti silti, ennenkuin istuimme kahvitauolla solan ylimmässä kohdassa, Summitissa.

Ympärillämme kohosivat rannikkovuorten huiput kahteen kilometriin ja taakse jättämämme maisema – Long Hill, salpasi miltei hengen. Olimme saaneet tilaisuuden tulla niille tarunhohtoisille paikoille, joista aikaisemmin olimme voineet vain uneksia. Oliko tämä totta! Kyllä se oli. Jack Londonin ja muinaisten uljaitten kultamiesten seikkailujen maisemat avautuivat siinä silmiemme edessä.

JÄTE – YNNÄ MUUT KARHUT

Chilkoot Trailin reitti on siisti. Vaeltajat velvoitetaan tuomaan rinkoissaan kaikki takaisin minkä on vienytkin erämaahan. Myös ruuan tähteet. Jos niitä haudataan maahan, niin tarkan hajuaistin omaavat karhut ne sieltä pian löytävät. Jos karhu tottuu ihmisten ruokaan se kadottaa luontaisen pelkonsa ihmiseen ja ottaa tavakseen tulla leiripaikalle. Koska karhut alueella elävät villeinä olisivat ne tällöin ihmisille vaarana.

Siksi on lähdetty siitä, että vaeltajalle muistutetaan hänen kulkevan KARHUJEN MAASSA. Eläimet on huomioitava niiden omilla ehdoilla. Retkeilijä saakin tarkat ohjeet karhujen suhteen. Näillä pyritään välttämään ihmisille vaarallisten "jätekarhujen" syntyminen. Rinkat mm. nostetaan yöksi puuhun ja niihin pistetään kaikki syötävä ja tuoksuva. Karamellit ja hammastahnat on myös syytä pistää pois telttapaikalta. Muutoin voi saada telttaansa tuollaisen useampisatakiloisen musta- tai harmaakarhun, kuten Dawson Cityn leiripaikalle eräälle suomalaiselle telttakunnalle kävi. Hajosi siinä taltta alkutekijöihinsä ja eväät pistettiin parempiin poskiin.

Me emme karhuja sitten loppujen lopuksi nähneet. Liekö johtui siitä että pidimme aika "mekkalaa" kulkiessamme ja karhut olivat joukolla Tayia-joen suistossa lohestamassa...

THE LAST GRAND ADVENTURE

Chilkootin solassa, tuhannen metrin korkeudella merenpinnasta sijaitsee USA'n ja Kanadan raja. Kultaryntäyksen aikana perusti tänne tulliaseman Kanadan Kuninkaallinen Luoteinen Vuoristopoliisi. Se vaati jokaiselta Kanadaan saapuvalta vuoden ruoka- ja tarvikevarastoa, joka käsitti noin 700 kg tarvikkeita miestä kohden. Tämä toimenpide pelasti myöhemmin monen miehen nälkäkuolemalta.

...Laskeuduimme vedenjakajan ylitse Crater Laken rantaan ja lähdimme kulkemaan kohti Lindeman Cityä. Yövyimme Deep Laken rannalla ja seurasimme Yukon-jokea seuraavana päivänä Lindeman järvelle.

Täältä kultamiehet aikoinaan lähtivät valmistamillaan veneillä Yukon-jokea myöten kohti Kondikea ja Dawson Cityä. Vaaroja ei tältäkään lähes 1000 km jokimatkalta puuttunut.

Me erkanimme Chilkoot Traililta tällä kohden ja suuntasimme White Pass & Yukon Route Railwayn ja maantien risteykseen. Täältä jatkoimme autoilla lähtöpaikkaamme Alaskan Anchorageen.

Olimme saaneet tutustua 19. vuosisadan suurimman seikkailun tapahtumapaikkoihin. Tämä oli seikkailu meillekin.

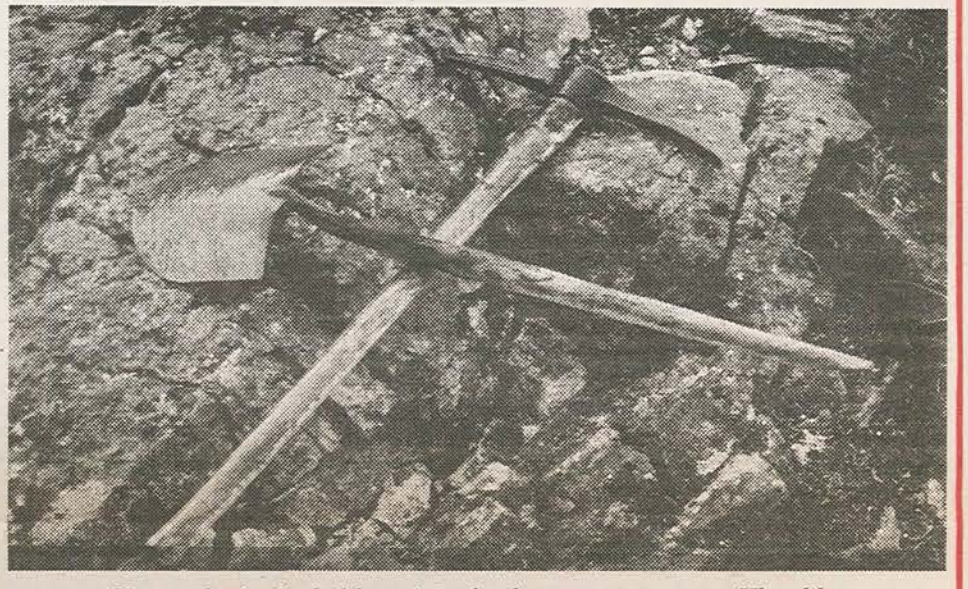
...Seikkailu, jonka vaiheet eivät koskaan unhoitu ja haalene mielistämme.

tervehtien
Pauli Hakulinen

YUKONIN TAIKA

Siellä on maa, jossa vuorilla ei ole nimiä.
Ja joet virtaavat Luoja ties`minne;
Siellä ihmisten elämät epäonnistuvat ja ovat päämäärättömiä,
Ja kuolema on hiuskarvan varassa;
Siellä on onnettomuuksia, joista kukaan ei välitä.
Siellä laaksot ovat asumattomia ja hiljaisia;
Siellä on maa – oi, se maa kutsuu ja kutsuu,
Ja minä haluan mennä takaisin – ja menenkin.

Robert Service

Kuvan lapio ja hakku eivät koskaan pureutuneet Klondiken kultapurojen Bonanzan tai Eldoradon rantatörmään. Niiden kohtalona, kuten niin monen kultamiehenkin oli jäädä matkalle armottomassa erämaassa, joka antoi mahdollisuudet vain vahvoille, sitkeille – myös onnekkaille.

Esineisiin maastossa ei ole lupa koskea. Nämä kultaryntäyksen aikaiset vaatimattomat tavarat muodostavatkin ainutlaatuisen unohtumattoman näyn. Kultaryntäyksen reitti muodostaakin erään maapallomme merkillisimmistä ja mielenkiintoisimmista museoista.

MIEHET JOTKA EIVÄT SOVI JOUKKOON.

Hän on epäonnistunut, hän on epäonnistunut;
Hän menetti mahdollisuutensa;
Hän on jättänyt tehtävänsä puoliväliin.
Elämä on ollut hänelle vain helkkarin hyvä vitsi,
ja nyt on aika nauraa.
Hah, Hah. Hän on yksi Kadonneen Legioonan jäsen;
Ei ollut tarkoituskaan, että hän voittaisi;
Hän on vierivä kivi, ja se on veren perintöä;
Hän on mies, joka ei sovi joukkoon.

Robert Service

Maastosta kaadettiin aikoinaan kaikki puut, kämppien rakentamiseen, lämmitykseen. Puusto on kasvanut uudelleen ja viidakko peittää kultaryntäyksen muistot...

Tekö se olettekin se Joonas?

Jouko Huttunen:
Hyvinkään Uutiset 10.2.1985

Tämä tarina alkaa oikeastaan Petsamosta.

Välirauhavuoden syksyllä joutui eräs korkea ministeriön virkamies auto-onnettomuuteen Petsamon maantiellä ja toimitettiin Petsamon aluesairaalaan. Totesin otsaluun murtuman ja todennäköisen aivovaurion. Jo samana päivänä tuli Helsingistä ilmoitus, että ambulanssi-lentokone on lähtenyt sieltä ja saapuu Petsamon lentokentälle kello niin ja niin. Edellämainitun potilaan on oltava silloin siellä kuljetusvalmiina. Hoitakaa asia!

– No, vaimoni, joka on sairaanhoitaja ja minä pakkasimme potilaamme paareille ja ajoimme ambulanssi-autolla määräajaksi lentokentälle. Ja sieltähän se "Hanssin Jukka" ajallaan ilmestyi taivaalle pyryn sisältä ja laskeutui. Potilaspaarit asetettiin koneen käytävälle ja me molemmat lähdimme saattajiksi.

Kiitoradalle oli satanut melkoisesti lunta, mutta koneen kapteeni arveli, ettei se nousua haittaa ja niin startattiin. Mutta juuri kun pyörät olivat irronneet maasta, loppui kiitoratakin, ja "Hanssin Jukka" ajoi suoraan tunturikoivikkoon sen tasojen kaataessa koivuja kuin vanha niittokone ruista. Hihkaisin vaimolleni: "Tue paareja!" ja tein itse samoin omalta puoleltani. Lopulta vauhti loppui ja ohjaaja totesi rauhallisella äänellä: "Jopa pysähtyi sopivaan aikaan".

Kurkistin ulos ja totesin, että kone oli pysähtynyt juuri Petsamo-joen kymmenen metriä korkean törmän reunalle, niin täpärästi, että ohjaamo keikkui jo tyhjän päällä törmän reunan ulkopuolella. Ambulanssi-auto oli onneksi jäänyt seuraamaan kentän laitaan lähtöämme, joten kiikutimme potilaamme paareillaan lentokoneen uraa pitkin siihen ja ajoimme takaisin Petsamon sairaalaan. Lentäjät raportoivat tilanteen Helsinkiin ja tilasivat samalla Tampereen lentokonevarikolta murtuneitten potkurilapojen ja tasojen varaosat sekä aputyövoimaa.

Pakkolasku

Seuraavana aamuna soitti minulle Helsingistä silloisen SPR:n (nykyisen Töölön-) sairaalan ylilääkäri, maamme silloin ainoa aivokirurgi, professori Snellman kysyen kohteliaasti, olisiko minulla mitään sitä vastaan, että hän tulisi katsomaan potilastamme, koska a.o. ministeriöstä oli niin toivottu. Kiitollisen vastaukseni jälkeen hän ilmoitti lentokoneen jo odottavankin häntä, ja pyysi minua saapumaan lentokentälle vastaan määrätyllä kellonlyönnillä. Niin olin jälleen Petsamon lentokentällä.

Aika kului, mutta mitään lentokonetta ei kuulunut. Sitten minut pyydettiin lentokentän puhelimeen: "Täällä Snellman, olemme joutuneet tekemään pakkolaskun Rovaniemelle, jatkan hoitajattareni kanssa autolla eteenpäin."

Niin he köryyttivät osaksi lumen tukkimaa maantietä Rovaniemeltä Petsamoon, 531 km!

Potilas leikattiin pienessä sairaalassani, professori Snellman oli seuraavan yön vieraanamme ja palasi Helsinkiin sanoen läksiäisiksi: "Hoida mies, osaathan sen, olethan ollut itse koulutettavanani."

Eestinkin puolelle

Lentäjät ahersivat hiki hatussa lentokoneen kimpussa, istuen illat luonamme. Siitä jäi muistona pessimistinen merkintä vieraskirjaamme "Lapin kiroissa 19.11. – äärrettömiin."

No niin, parin viikon päästä kone oli lentokunnossa. Taas ajettiin ambulanssiautolla lentokentälle, paaripotilas, vaimoni ja minä, ja nyt startti onnistui. Jonkun ajan kuluttua huomasin, että ulkona oli sakea pyry ja kone lensi melkein puiden latvojen tasalla. Sähköttäjä tuli ilmoittamaan, että olemme jossain Jyväskylän korkeudella, mutta radio ei toimi, joten meidän on suunnistettava maamerkkien mukaan. Äkkiä oli allamme vain valkea tasanko ja koneemme teki jyrkän kaarron takaisin. Olimme Suomenlahden yllä, puolivälissä Eestiä – ja siellähän olivat venäläiset!

Lensimme laajassa ympyrässä takaisin, löysimme junaradan ja sitä seuraten pääsimme vihdoin Malmin lentokentälle, jossa ambulanssi-auto odotti. (Seutulan lentokenttähän valmistui vasta paljon myöhemmin). Pakkasimme potilaan ja itsemme siihen ja lähdimme jatkuvassa pyryssä kohti SPR:n sairaalaa. Eläintarhantiellä ajoimme vielä yhden polkupyöräilijän yli, nostimme hänetkin autoon ja niin lopulta onnellisesti saatoin luovuttaa potilaani – ja polkypyöräilijän SPR:n sairaalan huomaan. Molemmat kuulemma paranivat!

Sama kone – sama lentäjä!

Sitten tuli jatkosota ja sen loputtua perheemme muutti Hyvinkäälle kauppalanlääkäriksi. Malmin lentokenttä oli sodan jälkeen venäläisen valvontakomission hallinnassa ja Etelä-Suomen ainoana siviili-lentoasemana toimi Hyvinkään lentokenttä.

Päätimme vaimoni kanssa lähteä Teno-joelle kalaan Lapin muistoja verestämään ja varasimme lennon Hyvinkää–Rovaniemi. Kuinka ollakaan, lentokone oli sama vanha "Hanssin Jukka".

Jyväskylässä oli välilasku. Sieltä startattuamme kuului yhtäkkiä kova pamaus, lentokone kallistui toiselle tasolleen ja tason kärki kentän pintaan kipinöitä iskien kaartoi ympäri melkein täyden kierroksen. Kiipesimme ulos, ja kuinka ollakaan, ohjaamosta kömpi koneen kapteeni, sama mies, joka oli meidät Petsamosta lennättänyt! Tervehdimme ja kuulimme, että toinen kone oli jo tulossa lennättämään meitä edelleen.

Taas tavataan

– Myöhemmin eräänä päivänä minut hälyytettiin kiireesti silloiseen Hyvinkään sairaalaan, jona toimi vanha, puinen, entinen "Villa Turist" Vaiveron kadun varrella. Reittilentokone oli tehnyt epäonnistuneen laskun Hyvinkään lenokentälle ja autot olivat lähteneet hakemaan loukkaantuneita matkustajia sidottaviksi.

Onneksi ei mitään vakavampia vammoja ollut tullut ja lentokapteeni ilmestyi tiedustelemaan tilannetta. Sama vanha tuttu mies! Hänen ensimmäinen lauseensa minut nähdessään oli: "Tekö se olettekin se Joonas?".

AKU-AKU!

Onko joku menossa Paistuntureiden Aku-kammille? Nyt keväällä, tai kesällä?

Kammin vieraskirja tarvitsisi kunnon puukotelon suojakseen. Puinen kotelo ehkä parhaiten suojaisi kirjaa ilmaston vaihteluissa. Tuollainen 40 x 25 cm kotelo ja kuutisen senttiä paksu. Kammilla on vieraskirjat kammin perustamisesta lähtien. Ne ovat jo historiaa eränkäynnistä. Yritetään säilyttää ja varjella tämä arvokas aineisto.

Kuka ottaa asiakseen? Ensin ilmoittautuneella on tietenkin etuoikeus – niin se kävi muutama vuosi sitten Morishvein kammin vieraskirjan suojaamisen kanssa. Lähtijät miltei ovat tukkanuottasilla, että kuka...

tervehtien

susi 1169
Pauli Hakulinen

Tunturihiihtäjän alkuperäiset 11 käskyä

Varmaankin suurin osa tunturilatulaisista on tutustunut tunturihiihtäjän kymmeneen käskyyn. Osa näistä käskyistä tulee vieläkin vuosittain esille susivihkiäisissä noidan suusta kuultuna. Mutta oletko koskaan kuullut, että näitä käskyjä oli alunperin 11?

Tunturilatulainen ja monikymmenvuotinen ystäväni Kaaleppi Vaara, nykyinen osoite SRM, soitti ja kertoi löytäneensä ensimmäisen ikäsusi Immon pitkäaikaisen elämän- ja retkitoverin Rauni Sorjosen arkistosta pari "Retkeilijä" -lehden vanhaa numeroa. Kaaleppi toimitti minulle valokopioita muutamista lehden sivuista.

Ja monen muun jutun ohella löysin lehden 1939 tammikuussa ilmestyneestä numerosta Immon laatimat kultaiset käskyt tunturihiihtäjille. Ne kuuluivat näin:

Tunturihiihtäjän kultaiset käskyt

1. Älä luota liikaa omaan, "etelässä" saamaasi viisauteen, vaan anna täysi arvo kokeneitten tunturihiihtäjien neuvoille.
2. Älä koskaan lähde yksin tuntureille, älä lyhyellekään retkelle. – Tapaturman sattuessa olet yksin aivan avuton armottoman luonnon keskellä.
3. Älä poistu majapaikastasi ilman kompassia. – Ethän tiedä lähtiessäsi, milloin sumu tai lumipyry sinut yllättää.
4. Varustaudu aina lyhyellekin retkelle lähtiessäsi pahimman varalle, ota mukaasi ylimääräistä evästä ja lämpimiä pukimia. – Sää voi oikutella ja sinulle itsellesi saattaa jotakin sattua.
5. Ennen retkelle lähtöäsi ota aina selvää kaikista matkasi varrella olevista turvapaikoista. – Ne tiedot saattavat olla kultaakin kalliimpia.
6. Ilmoita aina majapaikasta poistuessasi, minne aiot hiihtää, ja koska aiot palata. – Se auttaa pelastajiasi, jos sinua joudutaan etsimään.
7. Älä koskaan yliarvioi hiihtotaitoasi. Muista sananpartta: "Parempi varoa kuin perästä katua." – Itseäsi tai suksiasi kohdannut tapaturma voi käydä kohtalokkaaksi ei vain sinulle, vaan tovereillesikin.
8. Älä yliarvioi voimiasi, vaan kiiruhda hitaasti. – Uuvuttuasi voit pian menehtyä kylmyyteen.
9. Retkillä älä koskaan jätä seuraasi, vaikka matkanteko ei sinua miellyttäisikään. Omille teille lähtemisesi voi johtaa sinut vaikeaan tilanteeseen ja aiheuttaa tovereillesi paljon ylimääräistä vaivaa.
10. Rajuilman yllättäessä tuntureilla pyri aina metsän suojaan. Aavalla lumilakeudella kamppaillessasi voit pian uupua.
11. Älä hätäänny vaikeissakaan tilanteissa, vaan pyri aina varminta tietä lähimpään turvapaikkaan.

T. I. Sorjonen

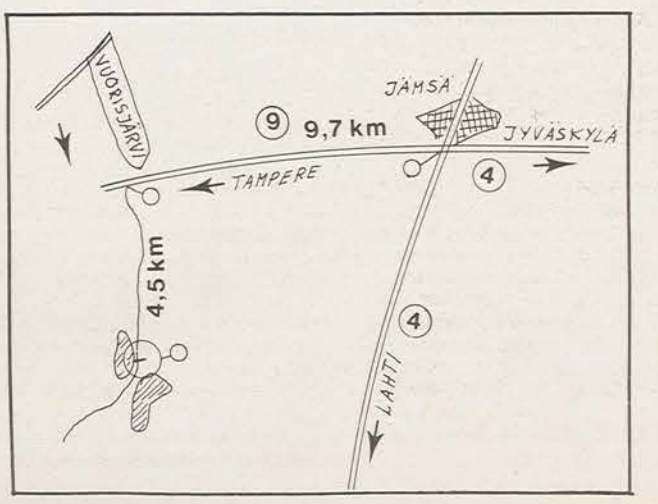
– Lukijani, tunturilatulainen, vertaapa näitä käskyjä nykyisiin. Ne pitävät paikkansa, mutta olen jo aikaisemmin sanonut, että käskyt kaipaavat myös "selityksen". Kommentoimatta enempää. Nöyrästi:

Jonne Saastamoinen

Puronvarren latu johti viehättävälle kämpälle. Suurimman osan aikaa se oli saanut turhaan odottaa kulkijaa. Joskus se oli kuitenkin saanut tarjota yösijan kahdellekin. Harvalukuiseksi oli käynyt se kulkijoitten joukko, joka halusi talvisin irroittautua laskettelurinteiden vetokapuloista, ja nauttia erämaiden hiljaisuudesta omatoimisen retkiporukan mukana.

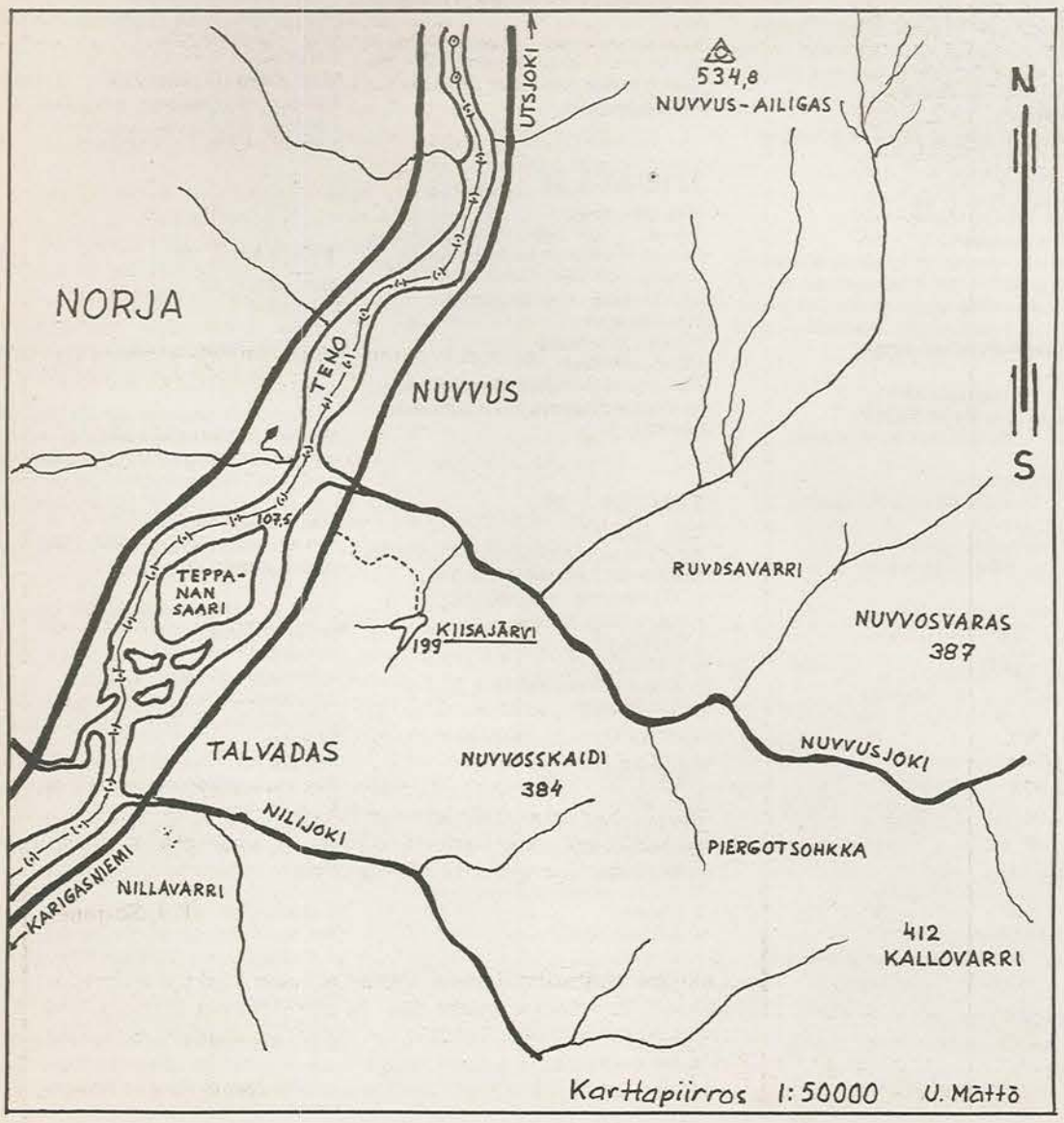

TL:N KERHOPALAVERI 17–18.8.85

Aulis Sihvo toivottaa tunturilatulaiset tervetulleiksi kerhopalaveriin Paratiisikuruunsa Jämsän Vuorisjärvelle 17–18.9.85. Tilaisuuden pääaiheena on juhlavuoden 86 tapahtumat ja tilaisuudet. Vuorisjärven sijainti ilmenee yllä olevasta piirroksesta.

SUSI-KIISAN PUUSTON KÄYTTÖ

Tunturilatu on hankkinut Nuvvuksen kyläläisten yhteishankinnan mukana kuorman polttopuita Susi-Kiisalle. Palstalla kasvavaa puustoa on tietenkin säästettävä. Mutta sitä on myöskin järkevästi käytettävä, jotta se uusiutuisi.

Kiisan puuston käytön periaatteena on tunturikoivikon luontaisen rakenteen säilyttävä, varovainen harvennus. Tämä "jatkuvan kasvatuksen" metsänkäyttötapa on tunnettu jo vanhastaan.

Tämän menetelmän mukaan koivupuskasta voidaan ottaa vain kasvunsa lopettaneita ja viallisia sekä sairaita puita. Ne eivät välttämättä ole puskan pisimpiä eivätkä vahvarunkoisimpia. Toistaiseksi menetelläänkin Susi-Kiisalla siten, että otetaan vain lahovikaisia ja esim. lumen painamina haljenneita tai muuten vioittuneita rankoja. Niillä tullaankin toimeen Kiisan polttopuuhuollossa, varsinkin kun johtokunnan suunnittelemat muut toimet helpottavat tilannetta.

Kun siis tällainen runko on katkaistu, se raahataan karsimatta kammin luona olevalle rantteelle. Vasta siellä se karsitaan ja aisataan kunnolla kahdelta puolelta sekä varastoidaan kotamaiseen kekoon kuivumaan. Runko voidaan myös karsimisen jälkeen sahata hellan tai saunan pesään sopiviksi pätkiksi, jotka halkaistaan kuivumisen mahdollistamiseksi. Pilkotut puut sijoitetaan saunan takaosassa olevaan avonaiseen puusuojaan. Oksat katkotaan lyhyiksi ja sidotaan pieniksi, tulipesään mahtuviksi kerpoiksi. Ne sijoitetaan löyhään kasaan kuivumaan. Tarpeen vaatiessa peitetään kuivuneet kerpot muovilla. Kaadettaviksi tarkoitetut puut tullaan merkitsemään.

Johtokunta

SUSI-KIISAN SIJAINTI

Tunturiladun kolmas tukikohta Susi-Kiisa sijaitsee Tenoon laskevien Nuvvus- ja Nilijokien välisellä kannaksella olevan Kiisajärven luoteisrannalla, lähellä Nuvvuksen kylää. Karigasniemeltä johtaa Utsjoelle maantie, joka kuuluu maisemalliesti maamme komeimpien joukkoon. Matkaa Karigasniemeltä Nuvvuksen kylän kohdalle on noin 56 km.

Jäsenistön taholta tulleiden moninaisten tiedustelujen johdosta julkaisemme oheisen karttapiirroksen, josta ilmenee Kiisajärven sijainti. Kysyvä ei tieltä eksy, eikä retkikohteensa kerran omaan karttaansa merkinnyt retkeilijä tarvitse odotella kairan laidassa mahdollista vastaantulijaa. Käytä nyt tuo merkitsemismahdollisuus hyväksesi-.Tämä koskee myös niitä todellisia kairankulkijoita, jotka merkitsemisen jälkeen voivat kiertää Susi-Kiisan mahdollisimman kaukaa.

Kuten piirroksesta huomaat, on Kiisajärven korkeus merenpinnasta melkein 200 m, ja Tenon vastaava korkeus Nuvvuksen kohdalla noin 108 m. Kannattaa siis ajoissa löysätä kravattia ja ottaa ainakin toinen villapaita pois, koska edessäsi on reipas nousu. Toivottavasti tukikohta rakennelmineen ja tunturimaisemineen palkitsee vaivasi.

Toimitus

KOLBMAN TOTEUTTAMIEN VUODEN 1984 ERÄVAELLUKSEN SM-KILPAILUJEN TEHTÄVIÄ JA TULOKSIA

Tehtäväluettelo

Tehtävä n:o	Rasti n:o		Pisteet max.		Ryhmä
Torstai 13.9.					
1.	lähtö	Rinkka	15		VT Yleisö
2.	T1	Lapin joet	6		VT
3.	T3	Sidonta	9		EA
4.	T4	Suunta ja matka	6		Su Yleisö
5.	T5	Eläinten nimet	5		LT
6.	T6	Vaellus	7	4+3	VT
7.	Y1	Yöpyminen	15		VT
Perjantai 14.9.					
8.	P2	Verkko	3		VT
9.	P4	Pelastuspalvelu kirj.	12		EA
10.	P5	Suunnistus kirj.	12		Su
11.	P5	Suon ylitys	15		VT Yleisö
12.	P6	Kasvit	13		LT
13.	P6	Kivet	10		LT
14.	P6	Luontopolku	10		LT
15.	P7	Vaellus	10	5+5	VT
16.	Y2	Yöpyminen	5		VT
Lauantai 15.9.					
17.	L1	Ruoka	5		VT
18.	L1	Sidonta	20		EA Yleisö
19.	L2	Linnut ä.	6		LT
20.	L2	Linnut lk.	6		LT
21.	L3	Pelastuspalvelu kirj.	9		EA
22.	L5	Viestin nouto	10		VT Yleisö
23.	L7	Vaellus	10	5+5	VT
24.	L7	Paikoitus	12		Su
25.	Y3	Yöpyminen	5		VT
Sunnuntai 16.9.					
26.		Pikataival	20	15+5	Su

Ryhmät: EA Ensiapu/pelastuspalvelu 50 pist.
LT Luonnontuntemus 50 ”
Su Suunnistus 50 ”
VT Vaellustiedot ja -taidot 106 ”

Yhteensä 256 pist.

TEHTÄVÄ 1

Max. pisteet 15

Partio valmistaa yhden kantotelineen annetuista tarvikkeista (pajuja ja viillekeaine), mukanaan olevia varusteita käyttäen. Toinen Partion jäsen kantaa tällä kantotelineellä omassa rinkassaan olevat varusteet. Omaa rinkkaa ei saa hajoittaa. Lähtöportilla toimitsija ottaa tyhjän rinkan, tarkastaa kantotelineen ja antaa kilpailukartat ja -kortin.

TEHTÄVÄ 2

Max. pisteet 6

1. Mihin mereen läheisestä purosta (Kuoppasoja) alkava vesireitti päättyy?
Perämeri
2. Nimeä kuvatauluun numeroidut Lapin joet
1. Könkämäeno
2. Repojoki
3. Vaskojoki
4. Inarijoki
5. Näätämöjoki

TEHTÄVÄ 3

Max. pisteet 9

Etusormessasi (merkattu) on vuotava haava. Sitokaa se sideharsoa käyttäen. Sidos tarkastetaan rastilla T 5
arvosteluperusteet
Alku ranne
Loppu ranne
Selkäpuolelle
Sormenpää
Kierretty
Käsi koholla
Harsotaitos

TEHTÄVÄ 4

Max. pisteet 6

Suoritusaika: 7 min.
Partio etenee suunnassa 33.00 88 metrin matkan (matka mitattu maata pitkin). Päätepisteessä olevasta rastirykelmästä Partio valitsee sen N:on jonka arvelee olevan em. suunnan ja matkan mukaan oikeassa paikassa. Partio ilmoittaa tämän numeron
Viitoituksen päässä olevalle toimitsijalle.
Arvostelu:
Oikea rasti = 6 pistettä N:o 21
Viereinen rasti = 4 pistettä
Muut rastit = 0 pistettä

TEHTÄVÄ 5

Max. pisteet 5

Leiritulillesi saapuu saamelaismies. Tarinoidessanne hän kertoo alueen eläimistöstä. Muutamille eläimille hän ei kuitenkaan muista suomenkielistä nimeä. Mitähän eläimiä hän tarkoittaa seuraavilla?
Keätki = Ahma
Kumpe = Susi
Kuovža = Karhu
Piźus = Kapustarinta
Kuorga = Kurki

TEHTÄVÄ 7

Max. pisteet 15

Yöpymiskäsky
Partio leiriytyy rastimiehen osoittamaan paikkaan tulojärjestyksessä. Partion saama numerolappu on asetettava heti näkyville leiriin, ja se on jätettävä aamulla leiripaikalle n. metrin korkuisen kepin päähän.
”Sissileirin” periaatteet:
— Hälytysvalmius
— Siisteys
— Järjestys
— Yksinkertaisuus
Keittimen ja nuotion käyttö katsotaan samanarvoiseksi. Näkösuojaan ei kiinnitetä huomiota. (Ei naamiointia). Yöunta ei tulla häiritsemään.

TEHTÄVÄ 8

Max. pisteet 3

Suoritusaika: 3 min
Kudo saamillasi välineillä muutama silmä verkkoa. Rastinvalvoja näyttää paikan ja valvoo suoritusta.

TEHTÄVÄ 9

Max. pisteet 3 + 9

Suoritusaika: 3 min.
Paikkana olinpaikkasi oheisesta pelastuspalvelukarttaa ja paikannuslevyä käyttäen. Anna vastaus Pepa-koodia käyttäen.

Suoritusaika: 10 min

Selvitä oheisesta kartasta numeroitujen, etsinnässä käytettävien karttamerkkien tarkoitus.
(Laita numero oikean vaihtoehdon eteen, esim. 17 × reittiharavointi)

TEHTÄVÄ 10

Max. pisteet 12

Vastaa seuraaviin kysymyksiin.
1. Montako lehteä on valtakunnan kattavassa peruskartastossa? (Rengasta oikea vaihtoehto) Oik. vast. 1 piste

3408 3466 3582 3673

3712 4023 4117

2. Montako normaalin lehtijaon mukaista topografisen kartan 1:50000 lehteä on käytetty kilpailukartan valmistamiseen?

4 lehteä Oik. vast. 1 piste

3. Määritä pisteen koordinaatit: Oik. vast. 2 pistettä

p. 7629 70

I 550 90

4. Ilmoita alla olevan peruskartaston lehtijaon perusteella x-merkityn karttalehden tilausnumero:

Til. n:o 3834 05 Oik. vast. 2 pistettä

5. Mihin Suomen lääniin sijoittuu peruskarttalehti n:o 4244 01?

Pohjois-Karjalan lääniin. Oik. vast. 1 piste.

6. Tutki mikä virhe on kilpailukartassa kopioon rajatulla alueella:

Ojaa ei ole piirretty. Oik. vast. 1 piste

7. Miten painettu topografinen kartta 1:20000 eroaa peruskartasta 1:20000?

1. 3-värinen

2. 10 metrin korkeuskäyrät
Valtion maiden rajat.
Oik. vast. 2 pistettä

8. Mitkä olivat vanhojen venäläisten topografikarttojen mittakaavat?

1. 1:42 000

2. 1:21 000
(1:84 000)
Oik. vast. 2 pistettä

TEHTÄVÄ 11

Max. pisteet 15

Partion molemmat jäsenet valmistavat suosukset (-kengät) rastille n:o 5 mennessä. Rakennustarvikkeet: mukana olevat materiaalit ja maastosta metsänhoidollisesti saatavat puut (pajut, kuusen alaoksat yms.)
Molemmat partion jäsenet ylittävät suon suosuksia apuna käyttäen, ja mukana kuljettamallaan köydellä turvallisuutensa varmistaen.
Arvostelu:
Suon turvallinen ylitys määräajassa.

TEHTÄVÄ 12

Max. pisteet 13

Seuraa viivoitusta ja tunnista kuvatauluista kasvit. Merkitse rastilla onko ko. kasvi rauhoitettu ja jos niin millä tavalla. Jos kyseessä on ns. maakuntakukka ilmoita myös maakunta.
1.
Kasvi Kangasvuokko
Maakunta Etelä-Karjala
Rauhoitettu koko maassa
2.
Kasvi Arnikki
Rauhoitettu koko maassa
3.
Kasvi Lapinvuokko
Rauhoittamaton
4.
Kasvi Tunturikatkero
Rauhoittamaton
5.
Kasvi Kevätesikko
Maakunta Ahvenanmaa
Myynniltä suojattu
6.
Kasvi Kurjenmiekka
Maakunta Kymenlaakso
Myynniltä suojattu Oulun ja Lapin läänissä
7.
Kasvi Ruusujuuri
Rauhoittamaton
8.
Kasvi Pahtarikko
Myynniltä suojattu Oulun läänin eteläpuolella
9.
Kasvi Jääleinikki
Rauhoitettu koko maassa
10.
Kasvi Kiirunankello
Rauhoitettu koko maassa

TEHTÄVÄ 13

Max. pisteet 10

Tunnista kivilajit (1—3)
Tunnista mineraalit (4—10)
1. Granuliitti
2. Amfiboliitti
3. Konglomeraatti
4. Kalkkikivi = kalsiitti
5. Grafiitti
6. Kuparikiisu
7. Magneettikiisu
8. Lyijyhohde
9. Hematiitti
10. Talkki

TEHTÄVÄ 14

Max. pisteet 10

Seuraa viitoitusta ja vastaa matkalla oleviin kysymyksiin.
1. Mikä on huuhkajan rauhoitusaika
1. Koko vuosi
2. Mikä perhonen ja mikä on toukan ravintokasvi
2. Suruvaippa, koivu ja paju
3. Minkä eläimen jälki
3. Mäyrän
4. Milloin koira on pidettävä kiinni metsästyslain mukaan
4. 1.4.—31.8.
5. Mikä on kirjanpainajan työnäyte
5. Näyte 1.
6. Mikä on harjuksen alamitta ja milloin se on rauhoitettu
6. 25 cm, huhti- ja toukokuussa
7. Mikä lintu
7. Tylli
8. Mikä on rastia lähin luonnonpuisto
8. Sukerijärven luonnonpuisto
9. Mikä on ravun alamitta ja milloin se on rauhoitettu
9. 10 cm, 1.11.—21.7. klo 12.00
10. Mikä perhonen
10. Matarakiitäjä

TEHTÄVÄ 16

Max. pisteet 5

Yöpymiskäsky
Partio leiriytyy viitoituksen rajaamalle alueelle. Leiriytymismuoto on vapaa. Leiriytymisessä arvostellaan paloturvallisuus, siisteys ja järjestys.
Partion saama numerolappu on asetettava heti näkyville leiriin, ja se on jätettävä aamulla leiripaikalle n. metrin korkuisen kepin päähän.

TEHTÄVÄ 17

Max. pisteet 5

Suoritusaika: 25 min
Saavut väsyneenä ja nälkäisenä leiripaikalle. Löydät repustasi keittopussin, jossa on merkintä: juustokeitto. Valmistusohje on kuitenkin turmeltunut.
Valmista annetuista aineista keitto, ja tuo se rastinvalvojan nähtäväksi. Sen jälkeen keiton saa syödä. Keitto on Valion valmistama.

TEHTÄVÄ 18

Max. pisteet 20

Tapaat maastossa loukkaantuneen. Suorita välittömät Ea-toimenpiteet.
Veren vuoto seis
Käsi koholla
Makuuasento
Puukko huomioitu
Yhteistoimintaa
Ranteessasi on runsaasti vuotava haava (merkattu). Sido se. Sidos tarkastetaan rastilla L 3.

TEHTÄVÄ 19

Max. pisteet 6

Kuulet nauhalta kuusi (6) linnun ääntä kahteen (2) kertaan, tunnista laji.
1. Viherpeippo
2. Kapustarinta
3. Sinitiainen
4. Haarapääsky
5. Kapustarinta (soidin)
6. Kirjosieppo

TEHTÄVÄ 20

Max. pisteet 6

Kuvatauluissa on kuusi (6) linnun lentokuvaa. Tunnista laji.
1. Haapana
2. Tukkakoskelo (pikkukoskelo)
3. Uivelo
4. Jouhisorsa
5. Telkkä
6. Pilkkasiipi

HUOM.
Tehtävät 19 ja 20 suoritetaan niin, että partion toinen jäsen kuunteli ääniä ja toinen katseli kuvia.

TEHTÄVÄ 21

Max. pisteet 9

Mitä seuraavat hälytysmerkit tarkoittavat: (Sireenityyppinen hälyytys)
1. Äänimerkin kestoaika noin 1min. Jatkuva ääni.
Vastaus Palo- ja pelastusmerkki
2. Hälyytin pidetään kytkettynä noin 7 sek.
Vastaus Kokeilumerkki
3. Hälyytinlaite vuoronperään kytkettynä 7 sek. ja katkaistuna 7 sek. Äänimerkin kestoaika noin 1 min.
Vastaus Yleinen hälytysmerkki
4. Sallan kunnassa valtakunnanrajan ja Salla-Kuusamo tien välisellä alueella suoritetaan suuretsintä. Etsinnän johtavana viranomaisena toimii:
(Laita x oikean vaihtoehdon eteen!)
X .A Nimismies
.B Palopäällikkö
.C Rajakomppanian päällikkö
.D Pelastuspalvelujärjestöjen valitsema johtaja
5. Tunnista oheiset merkit ja tunnukset. (Laita numero oikean vaihtoehdon eteen!)
9 .A Pelastuspalvelu
3 .B Ensiapuvälineet
4 .C Diabetes (sokeritauti)
7 .D Epilepsia
5 .E Ensiapuasema

TEHTÄVÄ 22

Max. pisteet 10

Suoritusaika: 10 min
Rakenna 4 puolaiset tikkaat rastimiehen osoittamista puista ja mukana kuljettamastasi narusta tai köydestä. (Puita ei saa veistää eikä sahata) Tikkaita apuna käyttäen nouda viesti puusta.
Arvostelu:
Rakenteen kestävyys
Suoritus määräajassa
Ajan ylitys — 1 piste/min.
Puolan irtoaminen — 5 pistettä/P.

TEHTÄVÄ 24

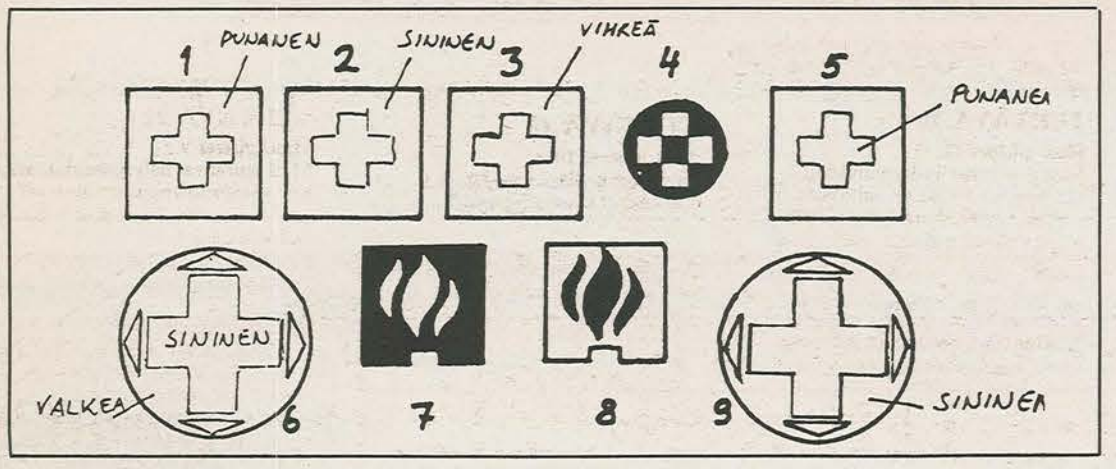
Max. pisteet 12

Suoritusaika: 30 min
Partio kulkee viitoitettua reittiä pitkin. (Reitin pituus on 2 km). Ja merkitsee reitin varrella olevat 4 rastia saamaansa karttaan. Rasteilla on kynät jonka toisessa päässä olevalla neulalla pistetään reikä karttaan oletettuun rastipisteeseen, ja kynällä piirretään rengas tämän ympärille.
Aikaa tehtävän suorittamiseen on varattu 30 min. Ajan ylitys vähentää pisteitä 1/alkava 5 min.
Arvostelu:
Max. pisteet 12 pistettä (4 * 3 pistettä)
3 pistettä rasti oikealla kohdallaan
2 pistettä 2 mm virhe sijainnissa
1 pistettä 4 mm virhe sijainnissa

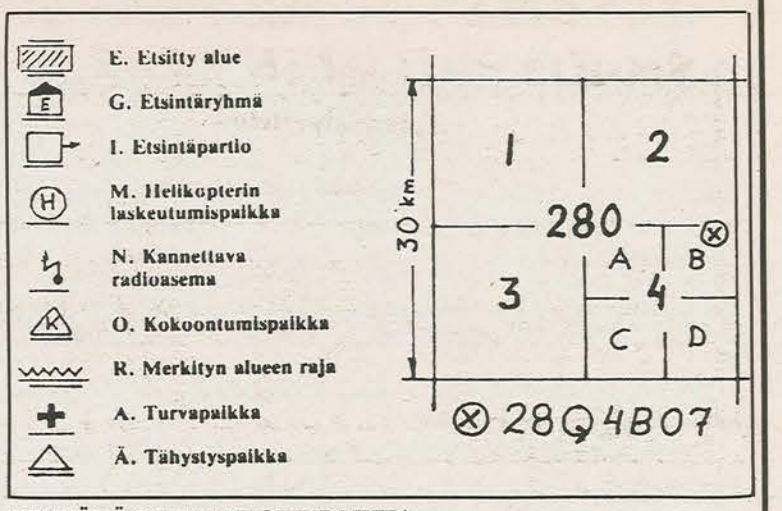
TEHTÄVÄ 26

Max. pisteet 20

Pikataival
Partiot kokoontuvat tienristeykseen (rasti L 7) lähtökarsinaan sunnuntaina 16.9. klo 03.50 Lähtö tapahtuu klo 04.00.
Lähtömerkin saatuaan partiot etenevät tietä pitkin kartanjakopaikalle, ottavat partion numeroa vastaavan muovipussin jossa ovat molemmat kilpailukartat, kilpailukortti ja valokopiokartta pikataipaleen rasteista.
Väärän numeron ottaminen aiheuttaa suorituksen hylkäämisen!
H U O M ! !
Parilliset kilpailunumerot ovat tien oikealla puolella.
Parittomat kilpailunumerot ovat tien vasemmalla puolella.
Pikataipaleen kokonaispituus on yleisessä sarjassa 20 km, ja naisten sarjassa 16 km.
Rastilta n:o 7 yleisessä sarjassa, ja rastilta n:o 5 naisten sarjassa, on viitoitus kartanvaihtopaikalle.
Pikataipaleen loppumatka 4,2 km suunnistetaan mittakaavassa 1:15000 olevalla erikoissuunnistuskartalla.
Pikataipaleen pistejako:
Kaikki partiot jotka ovat maalissa ennen klo 11.00:aa ja ovat käyneet kaikilla rasteilla saavat pikataipaleelta 5 pistettä.
Lisäpisteitä partiot saavat seuraavasti: Pikataipaleen nopein partio saa 15 pistettä. Seuraavilta partioilta vähennetään 1 piste jokaiselta alkavalta kymmeneltä minuutilta, joka on hävitty pikataipaleen voittajalle.

TEHTÄVÄ 21 MERKKIEN TUNNISTAMINEN

TEHTÄVÄ 9 MERKIT OLINPAIKKA

Erävaelluksen SM-kilpailut 13.—16.9.1984 Sallassa, Tunturikerho KOLBMA
Tehtävälajit: VT = vaellustiedot ja -taidot, SU = suunnistus, EA = ensiapu ja pelastuspalvelu
LT = luonnontuntemus/ /LR = lisärastit

		S	III PV:n rastit, yleinen sarja														
		E TEHT.LAJI	VT	EA	LT	LT	EA	VT	VT	VT	SU	VT	SU		Lopputulos		
		U RASTI	L1	L1	L2	L2	L3	L5	L7	L7	L7	Y3	S1		VT		
		R TEHTÄVÄ	17	18	19	20	21	22	23	LR	24	25	26		YHT	YHT	SIJ.
NRO	NIMET	A MAKS.PIST.	5	20	6	6	9	10	5	5	12	5	20		106	256	
25	R. & I. Ruotsalainen	Keravan Latu	3	19	2	5	9	10	5	5	12	5	19	3.37.41	92	200	1
19	J. Koivu, K. Karjalainen	Raahen Latu	4	17	6	2	9	10	5	5	2	4	16	4.13.57	85	191	2
77	J. Hyttinen, I. Kakko	Keravan/H-linnan Latu	4	19	1	6	4	10	5	5	11	5	19	3.41.13	97	189	3
90	A. Hamari, M. Koivisto	Napapiirin Partio	4	19	2	1	7	10	5	5	11	4	17	3.59.01	89	189	4
34	M. Nummela, H. Voutilainen	Jokelan Retkeilijät	4	19	1	4	8	10	5	5	1	5	19	3.40.27	97	184	5
50	P. & T. Lampen	OK'77	4	19	1	4	7	10	5	1	8	5	10	5.12.07	83	178	6
30	A. Kalenius, T. Jutila	Vakkarasti	3	20	1	5	8	5	5	5	8	5	13	4.40.06	87	174	7
89	J. & O. Autio	Hyvinkään Nummenp.	3	17	2	1	6	10	5	5	5	5	15	4.16.49	96	171	8
87	A. Karvinen, K. Kenttälä	Sodankylän Latu	3	14	0	1	8	10	5	5	6	5	17	4.05.12	91	168	9
51	E. Alalampi, R. Mäkelä	Pirkkalaiset	4	17	2	1	6	10	5	5	4	5	19	3.37.50	91	166	10
38	R. Värelä, L. Mikkonen	Karhulan Latu	4	17	2	2	6	10	5	5	6	5	13	4.44.33	94	162	11
78	K. Köykkäri, R. Haataja	Kontti	5	20	1	2	5	10	5	2	2	5	19	3.50.13	88	161	12
75	A. Honkonen, P. Pohjola	Outsi	3	19	2	1	5	10	5	5	9	5	14	4.31.30	87	159	13
58	I. Niemi, R. Leinonen	Pogostan Latu	4	20	0	2	5	5	5	2	3	4	19	3.38.15	81	157	14
60	P. Tapaninen, S. Tiusanen	Sodankylän Latu	4	7	1	1	9	7	5	5	2	5	19	3.41.05	96	153	15
1	E. Peltonen, H. Kälviäinen	Imatran Latu	4	17	1	3	4	7	5	5	0	5	16	4.10.54	86	152	16
31	T. & H. Ylitalo	H-linnan Latu	4	17	1	2	6	10	5	1	9	5	6	5.45.35	84	152	17
71	A. & O-P. Karlin	Logi	3	14	2	6	4	10	5	1	7	5	11	5.04.27	83	152	18
92	H. Jäntti, E. Vartiainen	Suonenjoen Latu	4	20	2	3	7	10	5	0	0	5	14	4.32.55	74	150	19
73	V. Sulkava, R. Niinimäki	Slobot	4	17	1	5	7	10	5	0	11	4	16	4.14.20	76	148	20

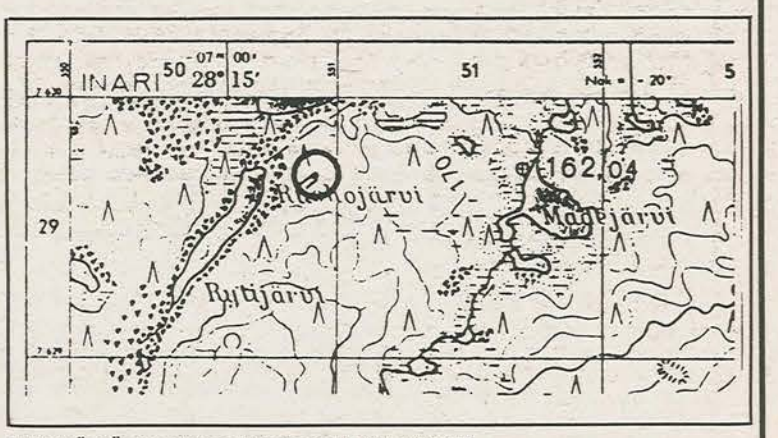
		S	III PV:n rastit, yleinen sarja														
		E TEHT.LAJI	VT	EA	LT	LT	EA	VT	VT	VT	SU	VT	SU		Lopputulos		
		U RASTI	L1	L1	L2	L2	L3	L5	L7	L7	L7	Y3	S1		VT		
		R TEHTÄVÄ	17	18	19	20	21	22	23	LR	24	25	26		YHT	YHT	SIJ.
NRO	NIMET	A MAKS.PIST.	5	20	6	6	9	10	5	5	12	5	20		106	256	
106	M. Kojo, E. Reeni	Riihilatu	4	19	2	5	5	10	5	3	2	5	20	4.18.40	86	171	1
103	I. Huotari, T. Granroth	Kavtsi	4	13	3	5	3	10	4	0	3	4	9	6.04.40	70	132	2
102	P. Puro, K. Hourula	Ounasvaaran Hiihtoseur.	4	19	0	0	3	8	4	0	1	5	9	6.03.43	77	128	3
107	J. Jansson, R. Kalenius	SFS/LSFS	3	14	0	2	3	10	1	0	0	5	0		66	106	4
101	K. Lestelin, A. Jussila	Evon Metsäopisto	0	13	0	2	4	5	5	0	0	5	7	6.22.37	62	101	5
104	M. Kuittinen, K. Ikonen	Karj.Karsk.Korv. KÖMP															
105	T. Hyvärinen, S. Peltola	Partiolkt Kaukakuutit															

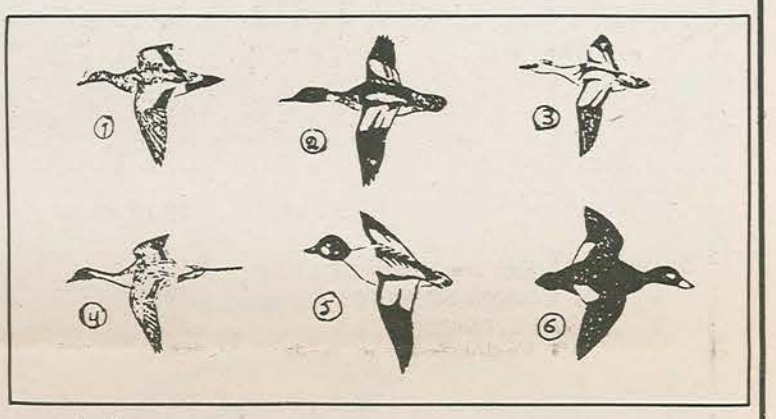
Avaustehtävänä oli valmistaa partion toiselle jäsenelle kantoteline, johon piti mahduttaa oman rinkan tavarat. Menossa tehtävän ensimmäinen vaihe – ihmettely!

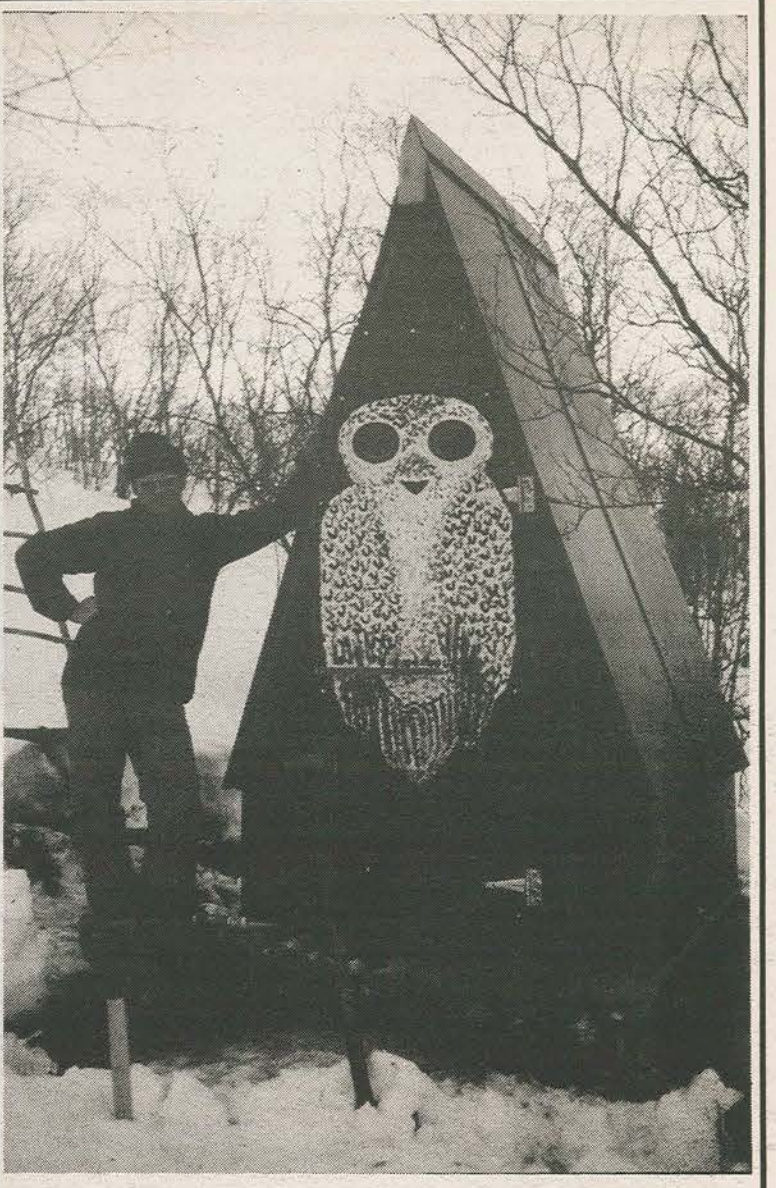
Järjestäjien pääleiri sijaitsi noin 12 km päässä Sallan kirkolta. kuvat: Frans Eronen

TEHTÄVÄ 10 PISTEEN KOORDINAATIT

TEHTÄVÄ 20 TUNNISTA LINNUT

Etiäisten mukaan on routa möyrinyt kovasti Susi-Kiisan pöllöpömpelin perustaa. Kaataa vielä koko hyyskän. Olisiko perustaa vahvistettava? Vai onko sitä "vahvistettu" jo liikaakin? Tiedä häntä – taitaa olla pömpelin siirto ensi kesänä edessä.

Susiaiset Lieksassa 12–13.10.85

Tunturiladun vuosikokous ja susiaiset pidetään Lieksassa Lieksan Erämatkailukeskuksessa 12–13.10.85. Erämatkailukeskus sijaitsee Lieksan kaupungin Nurmijärven kylällä n. 30 km kaupungin keskustasta. Susiaiset järjestetään maastotapahtumana. Pakettihinta, joka sisältää yhteismajoituksen, saunan, kahvin ja päivällisen lauantaina sekä aamupalan ja susilounaan sunnuntaina maksaa 150 mk/henkilö. Majoittuminen erämatkailukeskuksen tiloissa.

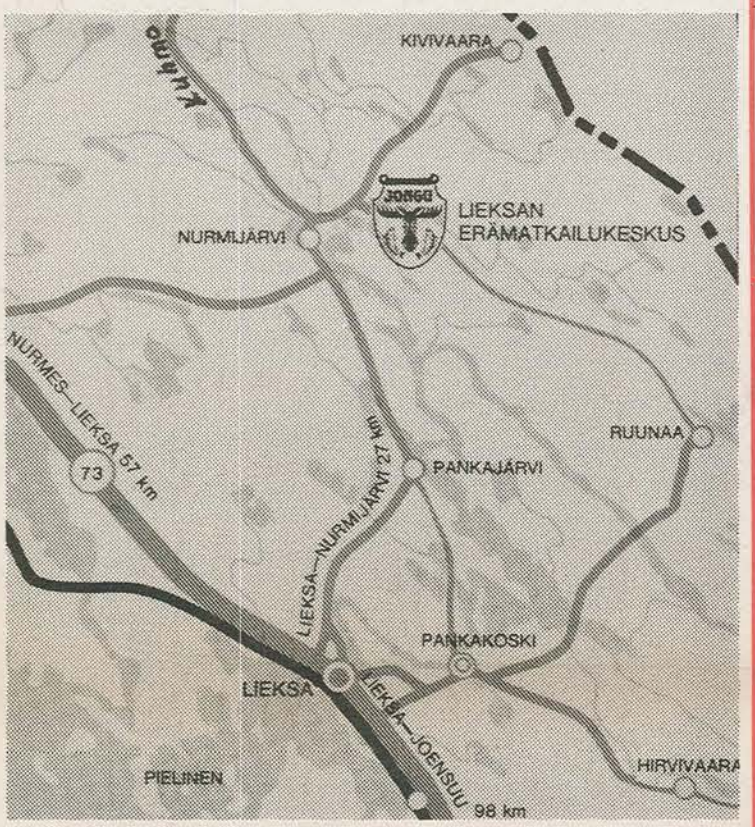
Ilmoittautumiset 6.10.85 mennessä kirjallisina os. Erämatkailukeskus 81970 Jongunjoki.

Puhelimitse: 975-56140/Reijo Pasanen, 975-23219/Pentti Koivistoinen.

TERVETULOA LIEKSAAN, ERÄMAAKAUPUNKIIN

PS. Mahdollisuus majoittumiseen myöskin omin majottein. Tarvittaessa järjestetään kuljetus Lieksan keskustasta junilta ja linja-autoilta.

TUNTURILATU RY

Saariselän vanhat kartat

Saariselän alueen vanhat kartat kiinnostavat minua. Haluaisin tutkailla niitä. Vertailla ja selvittää miten kartat ovat kehittyneet. Miten sama kohde on eri kartoissa kuvattu. Miten kuvaustapa, nimistö yms. on muuttunut. Jos Sinulla, tunturilatulainen, on Rajajoosepin, Jaurujoen, Vuotson ja Kaunispään muodostamalta alueelta karttoja, jotka on valmistettu ennen vuotta 1960, niin toivoisin Sinun soittavan tai kirjoittavan minulle. Kartan nuhrautuneisuus ei haittaa. Mikäli et voisi lähettää minulle lainaksi karttaasi, valokopiostakin olisin kiitollinen.

Osoitteeni on: Honkakatu 10 87100 Kajaani 10 puhelin: 986-37 009

Terveisin Raimo Pahkala

LAPIN SUUNTANUMEROT OVAT MUUTTUNEET 1985 ALUSTA 96...

LÄHDE OPPIMAAN LAPIN LINTUJA

Lintutieteellisten Yhdistysten Liitto ja OK-opintokeskus järjestävät vaelluksena Lapin lintukurssin Utsjoen Karigasniemen seudulla. Kurssi alkaa la 8.6. illalla Muotkan Ruotkulta, jonne palataan pe 15.6. illansuussa. Kurssin hinta on 300 mk, joka sisältää opetuksen, yhden yön majoituksen ja ruoan sekä kartan ja muun aineiston. **Ilmoittautumiset** os. Antti Karlin, Kalevantie 15 A 22, 23500 Uusikaupunki tai puh. 922-24040 **15.5.1985 mennessä.**

"JÄSENMAKSUSUKSET" ON ARVOTTU

Jäsenkirjeessä luvattiin arpoa sukset kaikkien niiden kesken, jotka hoitavat jäsenmaksunsa tammikuun aikana. Postitus viivästyi sen verran, että mukaan arpajaisiin päätettiin hyväksyä nekin, joiden suoritus tuli vielä helmikuun ensimmäisen viikon kuluessa eli normaalin kahden viikon maksuajan sisällä. Arvontaan osallistui siten 1 319 jäsentä, joista Pekka Liukka Hyvinkäältä voitti palkintona olleet hiihtimet. Onneksi olkoon!

Lähde elokuussa Sarekkiin

Matka tehdään pikkubussilla (9 henk.). Lähtö perjantaina 2.8.85 illalla Helsingistä ja paluu sunnuntaina 11.8. Vaellusmatkan pituus on 80–120 km, tavoitteena Rapadalen ja Sarek. Matkan hinta n. 400–450 mk henkilöltä. Vesistöjen ylitysmaksut eivät sisälly matkan hintaan. Lähempiä tietoja vaelluksesta saat J. Korhoselta puh. 90-753 9984 ilt.

Aineisto seuraavaan Tunturilatu-lehteen on lähetettävä syyskuun loppuun mennessä os. Uolevi Mättö, Erkylänkatu 21 as. 4 05820 Hyvinkää 2. Puh. 914-28901 (iltaisin).

Toimintamuistio

SUSIVIIKKO SUSI-TALAKSELLA 5.—13.4.1985.

LOGIN VIIKKO SUSIKYRÖSSÄ 13.—20.4.1985.

KOLBMAN VIIKKO KIISALLA 20.—27.4.1985.

ULKOTAMMION RETKI
7.-9.6.1985. Ilmoittautumiset Tuula Kokkoselle puh. 952-293031.

LAPIN LINTUKURSSI UTSJOELLA 8.—15.6.1985. Ilmoittautumiset Antti Karlinille puh. 922-24040.

TUNTURILADUN KEVÄTKOKOUS JA KUVAILTA 4.5.1985 Helsingissä Töölöntullinkatu 8 alkaen klo 14.00.

TUNTURILADUN KERHOPALAVERI

17.–18.8.1985 Jämsän Vuorisjärvellä, Aulis Sihvolla. Ajo-ohje toisaalla tässä lehdessä.

ERÄRETKEN VETÄJÄKURSSI SUSI-TALAKSELLA 15.—21.9. 1985.

SUSIAISET JA VUOSIKOKOUS
12.-13.10.85 Lieksassa

Lapin ystävien kirjat edullisesti!

HUOMIO: 20% ALE VAIN TÄMÄN LEHDEN LUKIJOILLE!

Saat nyt tilata itselleesi näma kirjat 20% erikoisalennukseella, mutta vain alla olevalla kuponglla! Tämä on TUNTURILATU-lehden lukijoiden erikoistarjous. Toimi nopeasti. Täytä kuponkisi ja pistä se postiin samantien.

RAJOITETTU TARJOUS
Tarjous on voimassa vain 30 päivää. Toimi heti. Näillä hinnoilla vain tällä kupongilla!

TILAA HETI!

Näissä kirjoissa kaikki, mitä haluat Lapin lumosta kotonasi kokea!

Kullervo Kemppinen
VALITUT TUNTURITARINAT
Lapin koilliskairan vaeltajaprofeetta on tässä kirjassaan osunut suoraan luonnonystävän herkkään sydämeen. Kokoelmateos Kemppisen parhaita erätarinoita. Värikuvitus. Yli 300-sivuinen suurkirja, jonka lisänä kartat ja laaja lappalaisperäinen sanasto. Retkeilijän ja vaeltajan toivekirja.
WSOY / Hinta vain 146 mk -20%

Raimo O. Kojo
TENO Saamen ja lohen virta
Runsaasti kuvitettu kirja tarunhohtoisesta Tenosta, sen ikiaikaisesta saamelaisluonnosta. Kojon näkemää ja kokemaa, tosikertomus jokivarren ihmisistä, elämänpaloja Tenon vuoden kierrosta, tarinaa ja totta kalastuksesta. Kalajuttu Kekkosen kalansaaliista, opastavia pyyntisalaisuuksia aloittelijalle, kikkoja kehittyneimmille. Tosikirja Tenon ystäville.
WSOY / Hinta vain 245 mk -20%

T.I. Itkonen
SUOMEN LAPPALAISET
Koskettava tietoteos maamme vanhimmista asuttajista – saamelaisista ja heidän perinteisestä kulttuuristaan muinaisista ajoista aina nykyaikaan asti. Verraton lähdeteos kaikille Lapista ja sen asukkaista kiinnostuneille. Perinnetietoja, taitoja ja historiaa. Rikkaita kertomuksia. Laajaa kansantietoa – yhteensä yli 1200 sivua. Runsas havainnollinen kuvitus. Huom: Osat I ja II myös erillisinä! Uusi painos!
Hinta vain 230 mk / osa - 20%

Tilaan itselleni alle merkityt kirjat. Toimitus postiennakolla (vain postikulut lisätään). Ellen olisi tyytyväinen on minulla 7 pv täysi palautusoikeus.

Lähettäkää minulle myöhemminkin edullisia kirjatarjouksia alle merkityllä osoitteellani.

..... kpl Valitut tunturitarinat. Hinta vain 146 mk -20%
..... kpl TENO Saamen ja lohen virta. Hinta 245 mk -20%
..... kpl Suomen lappalaiset I-II yhteishintaan 460 mk -20%
Suomen lappalaiset osa I ..... kpl ja
osa II ..... kpl á 230 mk -20%

Tilaajan nimi .....
Lähiosoite .....
.....
Postinumero ja -toimipaikka .....
Puhelin ..... - .....
KIRJOITA KONEELLA TAI TEKSTAA!

YKI maksaa postimaksun

Vastauslähetys
Hki 10 Lupa 2557

YLIOPISTO – KIRJAKAUPPA
PL 828
00003 HELSINKI 300

C.A.D. Maimo Oy